

Hrvatska trdno ob strani osi:

Nov korak k evropskemu redu

Pristop neodvisne hrvatske države k trojnemu paktu je nov dokaz da je življenje malih narodov zajamčeno samo v tesnem sodelovanju s tvorci novega evropskega reda

Ljubljana, 16. junija.

Pristop svobodne države Hrvatske k trojnemu paktu je dogodek, ki nad vse zgovorno dokazuje, da je ureditev nove Evrope na potu in da ni ne bo moglo ustaviti njenega zmagovitega pohoda. Okoli treh velesil Italije, Nemčije in Japonske so se začele zbirati posamezne države, ki jim je versajski mir storil krivico ter jih teritorialno okrnil ali pa njihov narodni sploh ni pustil pravice do svobodnega razvoja. Z zmagosil je nastopila doba dokončne likvidacije versajškega sistema, od katerega so odpadle že vse evropske podpisnice deloma dobrovoljno, deloma pod vplivom zmag osi.

Tudi Hrvatska poglavnik Pavelić je našla svojo edino možno pot ter stopila v krog držav novega reda in trojnega pakta, ki jamči manjšim narodom in državam za njihov neovirani razvoj na temelju novih načel mednarodnega prava, ki daje vsakemu svojo in odreja vsakemu narodu svoj življenjski prostor.

Pristop k trojnemu paktu je za mlado državo Hrvatsko tem pomembnejši, ker je dogodek v Benetkah zgovoren dokaz popolne samostojnosti novo ustanovljene države. Nje odločitve je akt dalekosežnega političnega pomena, saj je s tem Hrvatska že po nekoliko mesecih svojega obstoja kot enakoveren sopogodbenik stopila na mednarodno poprišče, ki ji je bilo doslej zaprto. Poglavnikova Hrvatska se dobro zaveda, da je hvalo za to možnost najširšega udejstvovanja dolžna širokogrudnosti politike osi, zlasti pa velikodušnosti Duceja. Državni koncept Hrvatske, ki je lebdel pred očmi dr. Pavelića vsa dolga leta njegovega izgnanstva, se je dal uresničiti le ob učinkoviti pomoči Duceja in Führerja in današnja Hrvatska dobro ve, kam spada, ko se je odločila za pristop v krog držav trojnega sporazuma. Te važne odločitve ji ni narekovala samo globoka hvaležnost do držav, ki so Hrvatski pomagale do popolne samostojnosti, marveč tudi politična modrost ter skrb za bodočnost, ki je Hrvatom odkazala mesto v krogu zmagovite Italije in Nemčije, japonskega cesarstva ter onih evropskih držav, ki so se bili že zatekli pod mogočno zaščito Rima in Berlina.

Hrvatsko ime je po dogodku v Benetkah postalo naenkrat vsemu svetu znano kot ime naroda, ki o svojih zadevah odloča sam, ki lahko svojo voljo očituje pred vso svetovno javnostjo in ki si je v današnjem času zagotovil svojo neokrnjeno državnost pod varnim okriljem mogočnega zaščitnika. Hrvatska je nov dokaz, da je svobodno življenje manjšim narodom zajamčeno samo v tesni naslonitvi na tvorce novega reda in upati je, da se bo to spoznanje razširilo ter da se bodo postopoma vsi narodi z globoko vero oklenili novega reda, ki ga ustvarja mogočna Italija in Nemčija. Hrvatski narod je prešinjeno od te vere ter lahko z vedrim zaupanjem zre v svojo bodočnost.

Navdušen sprejem dr. Pavelića v Zagrebu

Zagreb, 16. jun. (Velebit.) Danes ob 10.30 se je s posebnim vlakom vrnil iz Benetk v Zagreb poglavnik dr. Pavelić s svojim spremstvom. Na kolodvoru so se zbrali k njegovemu sprejemu predstavniki vojske z vrhovnim nadzornikom kopne vojske generalom Šantovom na čelu, nadalje člani vlade s podpredsednikom dr. Kulenovićem, člani diplomatskega zbora, šef italijanske vojaške misije in druge ugledne osebnosti. Na peronu je bila postavljena častna četa vstavev z godbo in zastavo. Ko je poglavnik dr. Pavelić izstopil v ustaški uniformi iz vlaka je godba zaigrala himno. Dr. Pavelić se je nato pozdravil z navzočimi odličniki ter je pregledal častno četo. Ko je izstopil iz kolodvora, mu je izkazal čast bataljon bosanskih vojakov s fesii, ki je bil razvrščen na Tomislavov trg. Na burne pozdrave številne množice je odgovoril dr. Pavelić z dvigom roke. Nato se je v spremstvu podpredsednika vlade dr. Kulenovića v avtomobilu odpeljal skozi mesto v svoj dvorec na Markovem trgu. Po vseh ulicah so bile zbrane velike množice občinstva, ki so pozdravljale poglavnika.

Hiše v mestu so bile okrašene s hrvatskimi zastavami, na mnogih pa so visele tudi italijanske, nemške in japonske zastave.

Povratek grofa Ciana v Rim
Benetke, 16. jun. ir. Zunanji minister grof Ciano je davi zopet odpotoval iz Benetk v Rim.

Odmevi po svetu V Nemčiji

Berlin, 16. jun. s. Ponedeljski nemški listi objavljajo na častnih mestih kroniko večerajšnjih dogodkov v senatni dvorani Dožev palače v Benetkah ob pristopu Hrvatske k trojnemu paktu. Listi objavljajo tudi več fotografij o dogodkih v Benetkah. Mnogo pozornosti posvečajo listi govorom grofa Ciana in dr. Pavelića, pri čemer poudarjajo najvažnejše odstavke v obeh govorih. V svojih komentarjih podčrtavajo vsi listi globoki politični pomen podpisa trojnega pakta s strani mlade hrvatske države, ki je končno dobila svobodo po zaslugi orožja osi. Poudarjajo na tudi simbolični pomen, ki ga ima ta podpis, ker dokončno pomeni zaključek nad vse žalostne zgodovinske dobe, ki nima danes, po praktičnem uničenju versajške pogodbe, nobene pravice več do obstoja. »Völkischer Beobachter« poudarja posebno tudi globoki duhovni pomen tega zgodovinskega dogodka v stoletnem mestu dožev, kjer je bilo pisano že toliko zgodovine Jadrana. List pravi, da si je iz tega dejstva mogoče ustvariti najsvežije perspektive za bodočo usodo, ki jo bodo kovali mladi in močni narodi ob obalah tega morja. Medtem ko se še nadaljuje vojna, — zaključuje narodno-socialistično glasilo, — riše vstop Hrvatske v trojni pakt že prve obrise nove Evrope, ki je v gradnji. Ta vstop je obenem najjasnejši znak volje do dela in do sodelovanja, ki navdihuje nove narode, ko vstajajo iz sedanjega konflikta.

Medtem ko se Anglija vztrajno bori, da ohrani pri življenju iluzije iz Versailles, — piše »Berliner Morgenpost«, — delajo sile osi dejansko že za realizacijo novega evropskega reda, ki je skupno z Japonsko tudi jamstvo reda Vzhodne Azije. Nemčija in Japonska bosta z onimi državami, ki so se jima pridružile, korakali varno po poti, ki bo pripeljala vse narode sveta v razdobje miru s pravico, kakor sta si to

zamislila Duce in Führer in kakor bosta onadva to znala realizirati.

»Zwölfuhrblatt« zaključuje svoj komentar takole: Kakor je dejal grof Ciano v Benetkah, postavljajo sile trojnega pakta s pomočjo sodelovanja svojih prijateljskih narodov temelje za bodoči mir. Angleški poskusi podminiranja solidne zgradbe vstajajoče nove Evrope so obsojeni k žalostnemu propadu. Tri velesile osi s petimi državami, ki so se jim že pridružile, bodo zagotovile na čim bolj nedvoumen način nadaljevanje dela do njegove polne dovršitve.

V Bolgariji

Sofija, 16. jun. s. Bolgarski listi posvečajo veliko pozornost pristopu svobodne hrvatske države k trojnemu paktu ter naglašajo, da je ta dogodek zbudil globok odmev v bolgarski javnosti. List »Utro« poroča, da sta grof Ciano in Ribbentrop na beneškem sestanku proučila vsa važnejša vprašanja, izhajajoča iz znamenite zmage osi na Balkanu.

List »Zora« objavlja na prvi strani toplo posvetilo mladi hrvatski državi ter priobčuje veliko sliko novega hrvatskega kralja Sploškega vojvode, v nadaljnjem pa obširno razpravlja o zadnjem velevažnem govoru Duceja.

List »Utro« se ponovno bavi z velikim delom, ki ga je izvršil Duce v vseh teh letih borbe proti versajškemu sistemu in za večjo in pravičnejšo ureditev sveta. Od 1. oktobra l. 1935., piše list, sta London in Paris počenjala vse mogoče, da bi ovirala pravične težnje italijanskega naroda. Danes, ko se gradi nova Evropa, naj ve Mussolini, da so njegovi govori, njegove izjave ter njegove odločbe v najvišji meri dajale poguma vsem onim, ki so se borili in se še bore proti krivični versajški pogodbi. List zaključuje svoja izvajanja, da je Italija zmagovita na vseh frontah ter da z velikim uspehom premaguje vse zapreke, ki se ji postavljajo na pot. Italijanska in nemška kri, zaključuje bolgarski list, ustvarjajo novo, boljše in lepšo Evropo.

V Španiji

Madrid, 16. jun. s. Tisk španske prestolnice naglašja z veliko pozornostjo važni dogodek pristopitve Hrvatske k trojnemu paktu, poudarjajoč, da je ta pristop samo logična posledica v doslednem uvažanju novega reda, ki ga ustvarjajo velesile osi na Balkanu.

Nove Ducejeve pobude za fašistično kulturo

Pohvala vodstvu Nacionalnega zavoda za fašistično kulturo

Rim, 16. jun. s. Duce je v soboto sprejel predsednika Nacionalnega zavoda za fašistično kulturo, ki mu je poročal o delovanju zavoda v XIX. fašističnem letu. Posebej mu je poročal o reorganizaciji centralnih in zunanjih ustanov zavoda v smislu navodil, ki mu jih je Duce dal pred letom dni.

Duce je podrobno proučil predloženo poročilo in je izrazil svoje zadovoljstvo glede na dosežene uspehe. Naročil je predsedniku zavoda, naj sporoči njegovo pohvalo vsem sodelavcem pri

osrednjem predsedništvu in odsekih zavoda. Duce je naglasil, da hoče fašizem v italijanskem narodu vedno bolj poglobljati politično zavest. Prav to je glavna naloga zavoda. Duce je glede na njo dal predsedniku zavoda točna in konkretna navodila za organizacijsko delo. Med drugim je odobril pobudo za »znanstvene skupine«. Izrazil je tudi svoje zadovoljstvo nad razširjenjem »Zvezkov INCFC« (Istituti Nazionalne Cultura Fascista — Nacionalni zavod za fašistično kulturo).

Črna gora izraža vdanost Italiji Ovacije Visokemu Komisarju Mazzoliniju pri obisku v glavnih črnogorskih krajih

Cetinje, 16. jun. s. Visoki komisar Mazzolini je v soboto odpotoval na obisk glavnih krajev Črne gore, da bi pogledal svoje stike s prebivalstvom. Včeraj je bil v nekaterih gorskih in obalnih krajih. Peljal se je po cesti, ki vodi po gorski dolini Crnojevićev proti Skadarskemu jezeru.

Tako je najprej prišel v Priješko, kjer je imel kralj Nikola svojo letno rezidenco. Prebivalstvo ga je tam sprejelo z manifestacijami in prisrčno simpatijo. Manifestacije so se ponovile tudi v Pazaru, važnem prometnem kraju in končni postaji železniške proge proti Baru. Visoki Komisar je nadaljeval pot do Bara, kjer ga je pred vzhodom v staro mesto sprejel nadškof Borević in družbi zastopnikov krajevnih oblasti.

Nadškof je v pozdravu izrazil vdanost katoliške duhovščine v Črni gori do Italije. Vse prebivalstvo je bilo na cestah, hiše so bile okrašene z italijanskimi in črnogorskimi zastavami in Visokemu Komisarju so priredili povsod prisrčen sprejem. Ljudje so vzklicali Kralju in Cesarju ter Duceju. Visoki Komisar je pregledal častno četo in odšel nato na mestni trg, kjer ga je župan pozdravil v italijanski in imenu mesta in vsega sreza. Ponudil mu je kruha in soli.

Visoki Komisar je v mestnem domu sprejel zastopnike duhovščine raznih veroizpovedi. Odgovoril je na neko njihovo spomenico in izjavil, da Italija, ki gleda na Črno goro lojalno in prijateljsko, ve za njene potrebe. Poskrbela je, da bo dežela spet dobila svojo zastavo in svojo neodvisnost. Izjave Visokega Komisarja so bile sprejete s ponovnimi manifestacijami hvaležnosti.

Pozneje se je Eksc. Mazzolini odpeljal v luko, kjer si je ogledal pristaniške naprave, za tem pa je nadaljeval pot do Budve, ki je cilj mnogih turistov iz dežele in tudi iz tujine zaradi svoje izredno lepe plaže. Tudi v Budvi ga je sprejelo vse prebivalstvo. Visoki Komisar se je zanimal za vse probleme kraja. Proti večeru se je vrnil na Cetinje.

Cetinje, 15. jun. s. Visoki Komisar za Črno goro je sprejel zastopstvo častnikov bivše črnogorske vojske. Delegacija mu je izrazila zahvalo častniških upokojencev za ukrepe, ki so bili pred kratkim izdani njim v korist. Visoki Komisar jim je sporočil, da bo zastava neodvisne Črne gore bojni prapor kralja Nikole. Častniki so sprejeli to sporočilo z velikim navdušenjem.

Nova pota Grčije

Izjava grškega notranjega ministra generala Dumestikasa o sodelovanju z državami osi

Atene, 16. junija s. Notranji minister general Dumestikas je dal novinarjem naslednje izjave:

Evropa je nehala biti sužnja Cityja. Male države, ki so bile podrejene oblastem

angleško-židovskega kapitala, lahko sedaj živijo v obnovljeni Evropi, osvobodjeni laži in anarhije, v evropskem redu, ki se nanaša na prave evropske interese. Grški narod mora vedeti, da njegovi nacionalni interesi ne bodo prezrti kljub žalostnim okoliščinam, v katerih ga je zapustila zločinska klika pobeglega angleškega oddelka.

Minister je naglasil, da grški narod ne bo mogel napraviti nobenega koraka dalje, če si ne bo na jasnem o svojem sedanjem in bodočem stvarnem položaju v okviru drugih evropskih narodov. Zavedati se moramo, je dejal, in jasno moramo priznati, da smo neverjetno lahkomiselno ravnali v odnosu do naše velike in mogočne sosedo Italije. Od dobe balkanskega pakta in ženevskih sankcij proti Italiji, pri katerih smo slepo sledili, pa vse do trenutka, ko je bila restavrirana grška monarhija in se je Jurij II. vrnil, je bilo vse naše delo in so bile vse naše misli prežete sovraštva proti velikiemu italijanskemu imperiju. Od trenutka, ko je Italija vstopila v vojno, da prežene Anglijo s Sredozemskega morja in izloči s tega področja citijsko plutokracijo, ki je poniževala in pihala v bedo vse sredozemske narode, je bilo postopanje Grčije naravnost reakcionarno. »Morfizacija« grškega naroda, ki so jo izvajali grška vlada in agenti Intelligence Service, je bila taka, da je sprožila besno sovraštvo proti Italiji. Neizbežno je narod padel v vražjo past, ki mu jo je pripravila Anglija.

General Dumestikas je nato govoril o notranjem položaju v Grčiji in je opozoril, da je socialno življenje v Grčiji kronično bolno in da se grški narod vda parasitstvu. Ta bolezen je povzročila že hude posledice za grško družbo, iz nje so se razvile denuncianti, voluhri, celi njeni razredi so se udinjali tempim interesom. Narod mora spoznati, je dejal, da bo izumrl, če ne bo našel nujne dinamike, da organizira svoje življenje, da se razkuži in da se z novimi energijami napoti k nacionalnemu ozdravljenju. Jasno je, da je Anglija v veliki meri kriva grške usode, toda ta je sedaj odvisna od Italije in Nemčije. Potrebno je, da narod, ki dejansko nikoli ni bil v nikaki zvezi s funtom in njegovimi močmi, jasno in pošteno spozna svoje prave interese. Potrebno je, da grški narod pri odkritih kartah in z jasno zavestjo krene po poti, ki mu jo je začrtala osi.

Demonstracije newyorških Ircev proti vojni

New York, 16. jun. ir. 4000 ameriških Ircev, ki pripadajo 30 irskim organizacijam v Zedinjenih državah, je priredilo na newyorških ulicah veliko demonstracijo za ohranitev nevtralnosti Irske. Demonstracija se je končala s slovesno službo božjo in Te Deumom v irski cerkvi sv. Patrika v New Yorku.

Odbit angleški napad pri Sollumu

Angleška vojska je prešla v ofenzivo, bila pa je doslej povsod odbita z znatnimi izgubami

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 16. junija naslednje 376. vojno poročilo:

V Severni Afriki je neprijatelj, ki je že več dni pripravljaval ofenzivno podjetje, vršel večerj v napad sile na fronti proti Sollumu; bil je povsod odbit z znatnimi izgubami. Bitka se nadaljuje.

Italijanska in nemška letala so v raznih poletih obstreljevala pristaniške naprave, utrube ter taborišča v Tobruku. V Marsa Matruhu je naše letalstvo bombardiralo vojaška bivališča in obrambne naprave.

V Vzhodni Afriki ni omenbe vrednega.

60 angleških tankov uničenih

Berlin, 16. jun. d. V bojih pri Sollumu je bilo večerj uničenih okoli 60 angleških tankov.

Angleži uporabljajo krogle dum-dum

Rim, 16. junija s. Dne 15. maja preteklega meseca so se angleška letala pri napadu

Doslej 43 letalskih napadov na Gibraltar

Algeiras, 16. jun. d. Po uradnih podatkih, ki so bili v Gibraltarju objavljeni, je bilo v doslednem poteku vojne izvršenih že 43 letalskih napadov na Gibraltar. 137 oseb je bilo pri tem ubitih, 85 pa ranjenih. V vseh teh napadih so Angleži po lastnem priznanju sestrelili samo dve sovražni letali.

Nemško vojno poročilo

Pet angleških trgovskih ladij z 21.000 tonami potopljenih zapadno od Gibraltarja

Berlin, 16. jun. Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo: V boju proti angleškemu ladjevju za preskrbo je bilo letalstvo še nadalje uspešno. Na Atlantiku zapadno od Gibraltarja so bojna letala napadla močno zavarovan konvoj in uničili 5 tovornih parnikov s skupno 21.000 tonami.

V Severni Afriki je sovražnik na fronti pri Sollumu napadel z močnejšimi silami. Napad se je zrušil v obrambnem ognju nemško-italijanskih čet ob sodelovanju letalstva. Po doslednih vesteh je bilo uničenih 60 angleških oklopnih voz. Boji še trajajo. Nemška strmoeglavna letala so s posebnim uspehom napadla močne sovražne kolone in zbirališča vozil.

Nemški lovci so v hudih letalskih bojih nad bojnimi ozemlji sestrelili 9 angleških lovskih in 2 bojni letali.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so nemška bojna letala pod vodstvom stotnika Kollöweja s posebnim uspehom napadla oddelek angleških bojnih ladij. Pri tem so potopila s 4 bombnimi zadetki težkega kalibra lahko križarko in poškodovala težko križarko. Druga nemška bojna letala so učinkovito napadla na otoku Cipru več letališč z bombami in ostalim orožjem.

Poskusi sovražnika, da bi podnevi priletel nad zasedeno ozemlje, so se izjalovili. Lovci so sestrelili 3 izmed napadalnih angleških letal. Dve angleški bojni

letali sta bili sestreljeni s stražnega čolna odnosno čolna za odstranjevanje min, nadalje bojno letalo pa je sestrelilo mornariško topništvo.

Sovražnik je metal zadnjo noč na več krajih v zapadni Nemčiji razdiralne in zažigalne bombe. Med civilnim prebivalstvom je bilo neznatno število žrtev. Na nekaterih krajih je nastala brezpomembna stvarna škoda v stanovanjskih predelih. Nočni lovci so sestrelili dve angleški letali.

Pri obrambi sovražnih letalskih napadov se je posebno odlikoval stražni čoln pod poveljstvom pomorskega nadporočnika Heimberga, ki je sestrelil 4 sovražna letala.

Preprečeni napadi na nizozemsko obalo

Berlin, 16. jun. d. V nedeljo okrog pol dneva je skušalo pod zaščito nizkih oblakov več angleških bombnikov napasti obale Nizozemske in Norveške. Vsi poskusi napadov so bili onemogočeni. Pri tem so nemška letala nad nizozemsko obalo in nad južno Norveško sestrelila dve angleški bombni letali tipa Bristol-Blenheim.

Na Severnem morju je angleški bombnik napadel nemško stražno ladjo. Protiletalsko topništvo na ladji je letalo sestrelilo.

Berlin, 16. jun. rs. V noči na ponedeljek so sovražna letala preletela več krajev severne in zapadne Nemčije. Bombe, tako rušilne kakor tudi zažigalne, so bile skoro povsod vržene pod kar najslabšimi pogoji vidnosti. Veliko število takih bomb je padlo na neobljudo ozemlje, ne da bi povzročilo kakršno koli škodo, vendar pa je bilo poškodovanih tudi nekaj stanovanjskih okrajev.

Rim, 16. jun. rs. Komunike angleškega letalskega in notranjega ministrstva, ki je bil objavljen davi v Londonu, javlja, da so nemška letala preteklo noč razvijala aktivnost nad raznimi kraji Anglije. Bombardiranih in zažganih je bilo več objektov.

Svobodno potovanje po Ljubljanski pokrajini zopet dovoljeno

Ljubljana, 16. junija.

Tiskovni urad Visokega Komisarijata javlja:

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odločil, da se z dnem 16. t. m. razveljavlja svojevčasna odredba, s katero je bilo kretanje po Ljubljanski pokrajini vezano na posebno prostnico.

Prepoved plesnih zabav

Tiskovni urad Visokega Komisarijata sporoča:

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je v soglasju s položajem v drugih pokrajinah Kraljevine odločil, da se prepovede plesne zabave v Ljubljani in v Ljubljanski pokrajini.

Prepričani smo, da je Visoki Komisar s to prepovedjo ustregel celotnemu na-

visoki Komisar je s to svojo odločbo ugodil eni izmed najbolj perečih želja našega ljudstva. Odredba o zopetni dovolitvi svobodnega potovanja po Ljubljanski pokrajini ima namen, doseči normalizacijo prometa in spravi ritem življenja v normalni tek. V ukrepu Visokega Komisarja bodo široki sloji našega ljudstva nedvomno znali ceniti veliko uslugo.

rodnemu razpoloženju, kajti samo po sebi je umevno, da v sedanjih prilikah, ko se odigravajo resni in važni dogodki, ki nam nalagajo vsestranske žrtve, ni mesta za lahkoživo zabavo. Odredba, prepovedujoča ples, je popolnoma v skladu z duhom resnega položaja ter bo prijetno odjeknila v vsej naši javnosti.

Kazni zaradi prekršitve obrtnih predpisov

Kakor je bilo svoj čas javljeno, je Visoki Komisar zaradi varstva koristi javnosti ustanovil preiskovalne odrede, ki vrše posel po navodilih Kr. Kvesture. Omenjeni odredi so ugotovili mnogo prekrškov zlorabe povišanja cen, prodaje mesa ob prepovedanih dneh in nedostatka vidno označenih cen.

Odgovorni obrtniki so bili ovađeni sodni oblasti zaradi kazenskega postopanja, za težje primere pa je Visoki Komisar odredil naslednje ukrepe:

1. Odvzem obrtnega lista in zapor trgovine Pust Ane, ki je imela preprodajo kruha na Tyrševi cesti ter je prodajala kruh po ceni, zvišani za 100%.

2. Od 6 do 10 dni se zapro trgovine: Podboršček Helena, mesarija na Tyrševi cesti.

Marjetič Alojzij, mesarija, Poljska cesta 77.

Merkelin Ludvik, mesar, Tyrševa 53,

Mlakar Julija, prodaja pijač, Beogradska ulica 28,

Ivanc Marija, mlekar, Florjanska 10. Vsi ti so prodajali živila po cenah, višjih, kakor so določene.

3. Za 5 dni se zapro poslovni prostori naslednjim, ker so prodajali meso ob prepovedanih dnevih, in sicer:

Gregorcu Antonu, mesarju na Poljski cesti 81,

Ložiču Miljenku, gostilničarju v Gledališki ulici,

Zupančič Magdi, gostilničarki na Gospodarski cesti 8.

4. Za 4 dni se zapro poslovni prostori zaradi neoznačenih cen:

Fuchs Alojziju, urarju v Židovski ul. 3, Leskovicu Ivanu, trgovcu na Jurčičevem trgu 1,

Splendel Milki, trgovina obutve, Prešernova ulica 48/a.

Napad na angleški konvoj pri Gibraltarju

Berlin, 16. junija. d. Snoči je bilo objavljeno posebno vojno poročilo, ki javlja, da so v nedeljo jutraj nemška bojna letala zapadno od Gibraltarja napadla na Atlantiku večji konvoj oboroženih angleških ladij, ki so plule pod močnim spremstvom. Konvoj je bil razpršen. Po dosedanjih podatkih je bilo ob tej priliki zadetih od bomb v polno pet angleških trgovskih ladij s skupno 21.000 tonami ter se potopile.

S potopitvijo pet nadaljnjih angleških trgovskih ladij s skupno 21.000 tonami, se je tonaza angleških trgovskih ladij, potopljenih v času od 1. do 14. junija, povišala že na 300.000. S tem so se angleške ladijske izgube v dosedanjem poteku vojne približale že 12 milijonom ton. Pri tem izgube, ki so jih Angleži utrpeli zaradi min, niti ni so upoštevane. Vsekakor so Angleži že do sedaj izgubili toliko ladijske prostornine, kakor so jo potopile nemške podmornice v vsej svetovni vojni.

Tudi z najtreznejšim presojanjem je torej treba ugotoviti, da je položaj angleške trgovske plovbe trenutno celo mnogo neugodnejši, nego je bil l. 1917., v najtežjem času svetovne vojne.

Uničen angleški rušilec „Jersey“

Amsterdam, 16. jun. d. Angleška admiraliteta je objavila večeraj izgubo enega svo-

jih najmodernejših rušilcev 1690 tonske »Jersey«, ki je zadel na sovražno mino. »Jersey« je bil zgrajen šele l. 1939 in je imel v mirnem času 183 mož posadke.

Berlin, 16. jun. ir. Z uradnim poročilom o potopitvi rušilca »Jersey« je angleška admiraliteta že letos priznala izgubo 12 rušilcev, od začetka vojne dalje pa so Angleži priznali s tem že izgubo 50 rušilcev. Pri tem pa predstavljajo angleška priznanja samo del dejanskih izgub angleške vojne mornarice. V resnici je samo letos, kakor je nedvomno ugotovljeno, izgubila angleška vojna mornarica še 6 nadaljnjih rušilcev.

Potopljen finski trgovski parnik

New York, 16. jun. ir. Po tukajšnjih informacijah je bil na severnem Atlantiku pred nekaj tedni potopljen 2000-tonski finski parnik »Daphne«.

New York, 16. jun. s. V krogih ameriške trgovske mornarice mnogo razpravljajo o potopitvi finskega trgovskega parnika »Dafne« (1939 ton), ki je izginil v vodah Atlantika. Dosele še ni podrobnejših podatkov o potopitvi finskega parnika, slutijo pa da je do nesreče prišlo v enem izmed zadnjih tednov, ko je ladja plula v vodah severnega Atlantika.

Boji v Siriji

Vichy, 16. jun. d. Francosko vojno ministrstvo javlja v svojem službenem poročilu, da so angleške čete v Siriji zavzele Saido.

Guverner Francoske Somalije ranjen

Amsterdam, 16. jun. d. Kakor poročajo listi iz Kaira, je bil bivši guverner Francoske Somalije, Legentilomme, ki se je po zloumu Francije pridružil de Gaulleu in se sedaj bori v Siriji, ranjen od drobec bombe o priliki nekega letalskega napada.

Promet med Turčijo in Sirijo ustavljen

Carigrad, 16. junija. d. Zaradi vojne v Siriji je bil začasno ustavljen blagovni promet med Turčijo in Sirijo. Zaradi tega se opaža v Turčiji zadnje dni predvsem občutno pomanjkanje limon.

Tudi tranzitni promet iz Turčije v Irak je sedaj skoraj popolnoma ustavljen, ker vodi glavna železniška proga iz Turčije v Irak preko Alepa v Siriji.

Španska sodba o dogodkih v Siriji

Madrid, 16. jun. s. List »Oja Official Lunes« komentira dogodke v Siriji ter pravi, da je bil angleški napad pripravljen z vsemi sredstvi, pa vendar je dal doslej samo skromne rezultate, ki so v popolnem nesorazmerju s pripravami.

Potovalne omejitve na Jütlandu

Kodanj, 16. jun. s. Iz vojaških razlogov so bile v gotovih obalnih predelih Jütlanda uvedene obvezne legitimacijske izkaznice za vse tamkajšnje prebivalce, kakor tudi za vse one, ki potujejo preko teh predelov iz kakega koli razloga.

Nesreča na madridski podzemeljski železnici

Madrid, 16. junija. rs. Vlak podzemne železnice je v bližini postaje Goya skočil s tira. Okoli 20 oseb je bilo pri tem ranjenih, med njimi 6 težko.

Razmejitev med Mandžurijo in Zunanjo Mongolijo

Tokio, 16. jun. ir. Razmejitvena dela na meji med Mandžukoom in Zunanjo Mongolijo bodo v kratkem obnovljena, ker se je posrečilo odstraniti nekaj ovir, ki so obnovitev dela preprečevale.

Gospodarstvo

Nemška zunanja trgovina

V Dunajski družbi za Jugovzhodno Evropo je imel pretekli petek nemški državni gospodarski minister dr. Funk govor, v katerem je navedel nekaj zanimivih podatkov o nemški trgovinski politiki in zunanji trgovini v lanskem letu. Strogo dirgiranje nemške zunanje trgovine, ki je bilo uvedeno že pred vojno, je imelo predvsem namen, preprečiti uvoz blaga, ki ni življenjsko važno, razen v primerih, kjer se takemu uvozu iz trgovinsko-političnih razlogov ni moglo izogniti. Tako je Nemčiji uspelo, da se je lahko zadostno zalagala s surovinami in blagom, ki je bilo potrebno za oborožitev in za izgraditev gospodarstva.

Z izbruhom vojne je Nemčija stala pred nalogo, preusmeriti svojo zunanjo trgovino in ji je uspelo, da je leta 1940 trgovinska bilanca pri uvozu kakor tudi izvozu dosegla po vrednosti številno enak obseg kakor pred vojno.

Trgovina z Italijo se je leta 1940 približno podvojila. Italija je vrhu tega nudila važno pomoč v tem, da je Nemčija lahko preko Italije, pred njenim vstopom v vojno, uvažala v določenem obsegu blago iz prekomorskih držav. Iz Jugovzhodne Evrope je Nemčija lani uvozila za 1,3 milijarde mark blaga, to je za 400 milijonov mark več kakor v prejšnjem letu. Uvoz iz Rusije se je v letu 1940 v primeri s prejšnjim letom podesetoril in je Nemčija iz Rusije uvažala žito, bombaž, pogonska sredstva in druge življenjsko važno blago.

Glede politike gospodarstva v velikem prostoru je dr. Funk izjavil, da je pod gospodarstvom v velikem prostoru razumeti geografsko zaokroženo področje z daljnosežno zajamčeno samooskrbo in možnostjo medsebojne izpolnitve, pri čemer so posamezna gospodarstva urejena po enakih načelih, kar pa omogoča, da

posamezna gospodarstva lahko neovirano razvijajo svoje moči. Vse to zahteva postopno prilagoditev produkcijskih pogojev, cen in življenjskega standarda ter medsebojno prilagoditev posameznih narodnih gospodarstev. Ekstremna avtarkija in pretirana mednarodna delitev dela nimata v tem sistemu mesta, prav tako kakor izkoriščanje gospodarsko šibkejšega ali prizadevanje za svetovno nadvlado. Neorganiske gospodarske meje morajo pasti. Seveda pa mora za evropsko carinsko unijo čas še dozoreti.

Evropski gospodarski prostor nudi s svojim velikim produkcijskim aparatom in konzumno močjo velike možnosti za gospodarsko sodelovanje z ostalim svetom, torej tudi z drugimi gospodarstvi v velikem prostoru, tako da se sistem gospodarstva v velikem prostoru in svetovno gospodarstvo ne izključujeta. Tudi klirinški plačilni sistem ne izključuje in tudi v bodoče ne bo izključeval sodelovanja z drugim sistemom. Pač pa ni mogoče avtomatizem zlate valute, ker je v nasprotju z gospodarsko svobodo. Ta pa ne pomeni, da je izključeno zlato kot blago. Vrednost nacionalnega denarja se ne sme določati po mednarodnih vplivih. Ni izključena uporaba zlata za izravnavo viškov v mednarodnem plačilnem prometu, vendar mora biti zlato v svetu drugače razdeljeno in mora biti vzdrževanje stabilne vrednosti zlata mednarodno zajamčeno.

Glede načel gospodarske politike je dr. Funk med drugim izjavil, da mora država normalno usmerjati gospodarsko življenje, ne pa v vseh podrobnostih reglementirati, in da sme država sama gospodariti le tedar, če zasebno gospodarstvo ne more rešiti življenjsko važnih nalog države in naroda.

Švicarska trgovinska mornarica

Težkoče pri dovozu prekomorskega blaga in izvozu švicarskega blaga v prekomorske države so privedle Švico do tega, da se je pričela sama baviti tudi z morskimi plovbo, in to čeprav nima svoje morske obale. Po informacijah iz Curiha ima Švica sedaj okrog 140.000 brutoregistrskih ton trgovinske mornarice. Ladje imajo po večini svojo domovinsko lukso v Genovi in Savoni (zapadno od Geneve), od koder vozijo redno do Lizbone, kjer se švicarsko blago preklada na večje prekomorske ladje, odnosno prekomorsko blago na švicarske ladje.

Kakor smo poročali, je Švica nedavno sklenila ugoden trgovinski sporazum z Italijo, ki je priznala Švici pomembne olajšave za tranzitni promet švicarskega blaga preko Italije, in sicer predvsem za promet med genovsko lukso in Švico. Glede na te ugodnosti nameravajo sedaj Švicarji uvesti tudi neposredno zvezo od Geneve do New Yorka, in sicer zaenkrat z najetimi ladjami.

Nedavno je švicarski zvezni svet stavil na razpolago kredit 16 milijonov frankov za povečanje švicarske trgovinske mornarice. Načrt predvideva nakup štirih večjih trgovinskih ladij. Poleg tega je bila te dni v Lausanni ustanovljena švicarska delniška družba, ki si je nadela nalogo, skrbeti za prekomorski prevoz švicarskega blaga, in sicer z lastnimi ladjami, ki jih bo družba kupila, ali pa z najetimi ladjami. Seveda pa je nakup ladij za dolgo plovbo v sedanjih razmerah zelo težaven, ker ni ponudbe in vlada povsod občutno pomanjkanje tonaže.

Gospodarske vesti

Iz italijanske industrije. Poročali smo že o velikih novih investicijah v italijanski železarski industriji. V tej zvezi bo, kakor znano, železarska družba »Ilva« v Genov zvišala glavnico od 800 na 1000 milijonov lir, družba SIAG pa od 200 na 500 milijonov. Sedaj pa poročajo, da bo tudi družba »Dalmine« v Milanu, ki enako kakor prejšnji dve družbi pripada poddržavnemu koncernu »Finsider«, zvišala glavnico od 90 na 120 milijonov lir, in sicer zaradi reorganizacije podjetja v smislu večje avtarkije, odnosno zaradi izkoriščanja ležišč železne rude v Valle di Scalve. Družba je imela lani 10,4 milijona lir čistega dobička (prejšnje leto 10) in bo izplačala nespremenjeno 100stotno dividendo. Prav tako poročajo, da bo premogovna družba

nja denarnega obtoka zaradi zamenjave denarja v priključenih pokrajinah, je bila madžarska Narodna banka primorana namesto srebrnih kovancev izdati papirnati denar, ki pa se kmalu obrabi in je tudi pri prebivalstvu nepriljubljen. Ker je na drugi strani mnogo srebra in niklja brez potrebe v obtoku v obliki kovancev, je sedaj madžarska vlada sklenila, da to vse kovanice iz srebra in niklja vzela iz prometa in jih zamenjala za nove kovanice. Novi kovanci za 2 penga in 1 penge bodo iz aluminija, kovanci po 50, 20 in 10 vinarjev pa bodo iz ieksa. Celotna nominalna vrednost novih kovancev bo znašala 266 milijonov pengov.

Klirinške terjatve Slovaške. Slovaška je lani znatno zvišala svoj izvoz v Nemčijo, kamor je šlo 71% celotnega izvoza, ki je lani znašal 3,2 milijarde Ks, uvoz pa 2,9 milijarde Ks. Slovaška je imela z Nemčijo aktivno trgovinsko bilanco, kar je imelo za posledico, da se je saldo klirinških terjatev v Nemčiji nadalje dvignil. Po najnovejših podatkih je imela Slovaška dne 31. maja 1941. v Nemčiji za 1078 milijonov Ks klirinških terjatev (od tega odpade 781 milijonov na blagovni račun), v protektoratu pa za 92 milijonov Ks.

Japonska ima 105 milijonov prebivalcev. Dne 1. oktobra lanskega leta je bilo na Japonskem ljudsko štetje, o katerem sedaj objavljajo prve podatke. Japonska je imela lani skupaj s Korejo in ostalo zunanjo posestjo 105.226.000 prebivalcev, medtem ko je imela po ljudskem štetju 1. oktobra 1935 nekaj nad 99 milijonov prebivalcev. V petih letih se je torej število prebivalcev pomnožilo za 6.200.000. Na samo Japonsko odpade okrog 74 milijonov prebivalcev, na Korejo 24 milijonov, na Formoso 5 in pol milijona in na Kvan-tung 1 in trideset milijonov prebivalcev. Če prištejemo še Mandžurijo, ki ima okrog 35 milijonov prebivalcev, tedaj dobimo za Japonsko z zunanjo posestjo in Mandžurijo skupaj okrog 140 milijonov prebivalcev.

Bolgarski monopol za opij. Glede na zasedbo Južne Srbije, kjer je močno razvito pridelovanje opija, je bolgarska vlada uvedla državni monopol za opij in makovo seme.

Smrt senatorja Camilla Grossija

Turin, 16. jun. ir. Davl je umrl senator Camillo Grossi, predsednik komisije za premirje s Francijo. Zadel ga je kap. Senator Grossi je bil rojen l. 1877.

ZOBOZDRAVNIK dr. Stane Vrhovec

zaradi bolezni začasno ne ordinira

Cesta s predorom skozi Ljubelj

»Völkischer Beobachter« poroča iz Celovca: Čeprav je srbsko vojaštvo na umiku z Ljubelja skozi Tržič razstrelilo mostove in dva zavoja na Ljubeljski cesti, je trajalo komaj teden dni, da so pionirji znova uredili mostove in zavoje in s tem omogočili tudi najtežji promet čez Ljubelj. Novo ljubeljsko cesto, ki naj postane ena izmed najodličnejših planinskih in razglednih cest, so pričeli graditi. Odprla bo vso lepoto Karavank. Če je zaposlenih več sto delavcev. Cesta bo držala skozi predor, zavrtan skozi Ljubelj.

S tem načrtom se je bavil že pred nepolnimi 300 leti Janez Vajkard baron Valvazor. Da bi se cesta čez Ljubelj skrajšala in da bi se izognil višini kakor tudi ve-

liki nevarnosti plazov in s tem zvezanih visokih vzdrževalnih stroškov, je Valvazor napravil načrt, da bi bila cesta izpeljana skozi predor z vstopom pri Sv. Ani in z izstopom v St. Lenartu. V ta namen je Valvazor zahteval, da bi se večno pobirali prispevki potujočih, želel je pa tudi enkratno pripomoč. Njegova prošnja na cesarja je bila zavrnjena zavojo kuge, ki je takrat nastopila. Valvazorjev načrt pa bo zdaj po 300 letih izveden v izpremenjeni obliki. Če tisto dobo je cesta držala tik pod vrhom Ljubelja skozi predor, ki se je pozneje vsakakor sesul, kajti Valvazor je označil Ljubelj kot »luknjo, skozi katero se lahko pelješ ali jezdiš«.

Dne 15. junija 1941 nam je v Zagrebu umrl naš ljubljani brat, stric in svak, gospod

EGON SREBRE
ravnatelj Združenih papirnic Vevče, Goričane
in Medvode d. d.

žaljujoči škerljevi
in Grahorjevi

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d.

v Ljubljani javljajo v imenu svojega upravnega sveta, ravnateljstva in osebja pretresljivo vest, da je gospod

Egon Srebre

družbin komercijelni direktor

v nedeljo, dne 15. junija t. l. ob 20. uri v Zagrebu preminul.

Blagopokojniku, ki je posvečal skozi dolgo vrsto let vse svoje moči podjetju, ki ga je zastopal, ohranimo neizbrisen spomin.

V LJUBLJANI, dne 16. junija 1941.

Topničarji so praznovali svoj dan

Ljubljana, 16. junija.

Vojašnica Vojskove d'Aosta, kakor je novo ime velike artilerijske vojašnice za Bežigradom, je doživela večer prazničen dan. Artilerija praznuje namreč vsako leto 15. junija svoj praznik. Italijansko topništvo je že od nekdaj slovelo po svoji visoki kvaliteti in svoji dovršeni bojni vrednosti. Tej slavni tradiciji je ostalo zvesto tudi v sedanji vojni in državni podtajnik v vojnem ministrstvu Scuro je v brzojavki, s katero je čestital topništvu k njegovemu prazniku izrečno poudaril, da artilerija tudi »v tej junaški uri Domovine še enkrat obnavlja svoje bleščeče tradicije vere in visoke vrednosti. Kljub novim vrstam modernega orožja, ki jih je prinesel razvoj tehnike, je topništvo slej ko prej eden najvažnejših in najponosnejših stebrov imperialnih Oboženih sil. Ohaj je ponosen nanj in z njim vred obhaja njegov praznik. Duce pa mu posveča svojo največjo pozornost.

Svoj praznik orožja je topništvo večer praznovalo v vseh svojih garnizijah. V naši Ljubljani sta-

cionirani 13. artilerijski polk, ki pripada zmagoviti in elitni diviziji Sardinjskih grenadirjev, je imel glavno proslavo ob 10. dopoldne, interno proslavo za moštvo polka pa še popoldne. Vojašnica Vojskove d'Aosta, ki jo je polk že prej lepo prenovil, je bila za to svečano priliko vsa v prazniški obleki, okrašena z zelenjem, prapori in emblemi. Posebno mogočno sliko je nudilo prostrano dvorišče, flankirano središčem od stanovanjskih poslopj za vojaštvo, na obeh straneh in zadaj pa od objektov za konje in topove. Ob glavnem vhodu na severni strani sta bili postavljeni dve tribuni za oficirje in častne goste, v vhodu samem pa častna straža s trobentači. Na dvorišču je bil vzrož razvrščen ves polk v bojni opremi.

Naznanjena od trobentačev častne straže sta prispela v vojašnico Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli in poveljnik Armadnega zbora Eksc. general Mario Robotti. Poleg njih so bili navzoči komandant Divizije general Orlando, milični general Tallinucci, general Alagia, Vicefederale konzul Giuseppe de Turis, viceprefekt Edvardo Bisio in drugi vodilni funkcionarji Visokega Komisarata. Zavezniško Nemčijo je zastopal generalni konzul dr. Hans Brosch.

Zelo številno so bile zastopane lokalne oblasti in institucije. Prišli so na pomembno svečanost ljubljanski župan dr. Adlešič, zastopnik zaradi birmanja zadržanega škofa stolni vikar dr. Nardrah, rektor univerze dr. Slavič, predsednik Akademije znanosti dr. Nahtigal ter predstavniki drugih institucij, uradov in tiska.

Ko sta Eksc. Visoki Komisar in Eksc. poveljnik Armadnega zbora pregledala čelne formacije postrojenega polka ter se nato podala na častno tribuno, je

vojaški duhovnik opravil sv. mašo, nato pa je polkovni poveljnik polkovnik Boglione z vznesenimi besedami nagovoril grenadirske topničarje. Pozval jih je, naj bodo vselej z dušo in srcem pri delu za Kralja, Duceja in Imperij, ter zaključil z vzklikoma Vladimiru in Duceju. Kreпки vojaki so se pridružili vzklikoma gromko, da je odjeknilo po dvorišču kakor dva topovska strela.

Maši in nagovoru je sledila sijajna revija izurjenosti, spretnosti in poguma vojakov topničarskega polka. Najprej so nastopili oddelki vojakov v sportnih oblekah ter izvajali proste vaje s puškami ter skoke v višino in daljavo, pri čemer so dosegali prav redkorne uspehe. Sledili so razni jezdniki nastopi, med njimi skupina vojakov, od katerih je vsak stoji na sedlu vodil po pet konjev. Bravurozni so bili skoki jezdecov skozi goreči obroč, največji aplavz pa si je priboril zaključni nastop, pri katerem je en sam oficir vodil v diru kompletno baterijo s 24 konji in 4 topovi. Vsi nastopi so zadivili gledalce, ki so imeli ob tej priliki vnovič priliko spoznati, kako elitni duh vlada v vojski.

Eksc. Visoki Komisar in Eksc. general Robotti sta si dala predstaviti izvajajoče vojake ter sta jim izrazila svoje priznanje in zadovoljstvo.

Tudi na popoldanski svečanosti so proslavljali vojaki 13. artilerijskega polka svoj veliki dan. Priredili so vrsto nastopov, pri čemer so se posebno odlikovale posebne produkcije jezdecov, ki so pričale o izredni izvežbenosti in vsposobljenosti. Program so izpopolnile sportne tekme med častniki in podčastniki.

Praznik artilerije bo ostal v najlepšem spominu vsem, ki so se ga mogli udeležiti.

Štirje so ostali...

Mars je izrinil Moste

Okrog neograjene igrišča SK Moste na Fužinah se je k revanšni tekmi med Marsom in Mostami zbralo do 300 gledalcev, ki so nedvomno prišli do pričakovane užitka, saj je bilo vsakovrstnih dogodkov dovolj. Ob poletni vsehokoli napeti igri se je Marsovec posrečilo premagati žilave Moščane s 5:3 (2:1) in si tako s skupnim rezultatom 7:5 zagotoviti sodelovanje v polfinalu.

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Opis reg. pod št. 7257 od 22. marca 1940.

Moščani so zaigrali v lepem slogu, in je zlasti ugajala njihova napadna petorica, kjer je nekaj dobrih strelcev. Kričilo so zaigrali vse preveč defenzivno in mehko. Ožja obramba z vratarjem je imela težko stališče napram vsiljivemu nasprotniku, kar pa je bilo v njeni moči, je storila. Marsovci so prednjačili moštvo Moščanov v tem, da so bili v vseh vrstah bolj izenačeni, podjetno napadajoči in z dobrim startom. Dobra je bila obramba, vendar gre en gol na rovaš vratarja. Močna je bila srednja vrsta, ki je zlasti v prvem polčasu pridno zalagala napadno vrsto. Napadalcu so bili vse do šestnajstmetrskega prostora mojstri, tam pa je stroj mnogokrat odpovedal.

Igra sama je bila napeta in skoro do zadnjih trenutkov, ko je domačinom počasi pohajala sapa, energična borba v prvenstvenem slogu. V prvem polčasu je bil v začetni nervozni knali na vsaki strani izmenjen po en gol, nakar so Marsovci bili dolgo v precejšnji premoči, ki jim je prinesla še izkupice nadaljnega gola. Proti koncu so se Moščani, katerih redki napadi na Marsova vrata so bili vedno nevarni, osvobodili pritiska in je valovila igra iz polja v polje brez rezultata.

V drugem polčasu so začeli Moščani in so v mlacnosti prvih trenutkov izrabili nepazljivost Marsove obrambe ter izenačili. Gol je takoj razgaljal moštvi pa tudi gledalce, ki so postali še bolj živi, ko je sodnik zaradi faula diktiral enajstmetrovko proti Marsu. Moščani pa so to izredno priložnost, ki bi bila nedvomno vplivala na ves nadaljni potek igre, gladko zastrelili. Kljub temu pa je enajstmetrovka Moščanov še vedno prevladovala, saj se ji je posrečilo celo priti v vodstvo s 3:2. Toda sreča se je obrnila, moči domačinov so počasi plahnele, posebno ko so se Marsovci z enajstmetrovko proti Mostam izenačili, nato pa se zabili v štirih minutah dva gola ter postavili končni rezultat 5:3.

Sodil je g. Erlih, ki spričo fair igre, ni imel nerodnega dela.

Dogodki drugod

V Italiji

Drugi finale za italijanski pokal je prinesel tesno, toda pomembno zmago enajstmetrovke Venezije v odločilni tekmi z Romo. Benečani so zmagali z 1:0 (0:0) in si tako osvojili VII. pokalno prvenstvo Italije. Edini gol dneva je zabil Loik v 21. min drugega polčasa. V Milanu je v drugi konkurenci igrala Ambrosiana proti Milanu in zmagala s 3:1 (2:0).

V kolesarskem prvenstvu Italije na dirkališču so postali prvaki: med juniorji: Secondi, med amaterji: Nervi in med profesionalci: Stolpi. V zasledovalni vožnji na 5 km je bil najboljši Coppi s povprečno hitrostjo 48.130 km, v dirki na 100 km za motornim vozilom pa je brez prave borbe zasedel prvo mesto Giorgetti v 1:18.08³/₄, ki je vozil torej povprečno nekaj nad 77 km na uro.

V Bologni je umrl — 46 let star — eden znanih italijanskih sportnih delavcev in novinarjev — Goffredo Barbacci, ki se je zadnjih 20 let uspešno udeleževal v italijanskem sportnem pokretu ter si pridobil posebne zasluge za povzdigo plavalnega sporta.

Nemčija: Hrvaška 5:1 (1:1)

Pred 40.000 gledalci je bila v nedeljo na Dunaju odigrana mednarodna nogometna tekma med Nemčijo in Hrvaško, ki je Nemčiji prinesla zaslužno zmago s 5:1 (1:1). Hrvaško moštvo je do odmora vzdržalo igro — saj je celo zabil vodilni gol po Wöflu — v drugi polovici igre pa je močno popustilo, tako da so domači vse lažje prihajali pred hrvaška vrata, ki jih niti izvrstni Glaser ni mogel ubraniti pred tremi efektivnimi zgoditki. Glavna krivda za slabšo igro Hrvatov po odmoru zadene Razbinkina in Kokotovića, medtem ko sta razen Glaserja kot najboljšega do kraja ostala v formi samo še Brozović in Wöfl. Tekmo je namesto švicarja Wütricha, ki ga ni bilo, sodil domači sodnik Mies. Prireditvi je prisostvovalo veliko število očielnih predstavnikov.

V Gradcu je bila v nedeljo tekma med nogometnima reprezentancama Gradca in Zagreba. Zmagal je Gradec z 2:1.

Zapiski na robu

Jezik — zrelo človeka

Zadnjič smo v »Jutru« in »Slovenskem Naredu« čitali pametno, umestno opozorilo, da je treba v teh časih, ko imajo zasebniki in ustanove mnogo posla s prevodi in italijanščino, posvetiti vso pozornost in skrb pravilnosti in čistosti italijanskega jezika. Pametno in umestno, pravimo, je bilo to opozorilo, saj smo bili prve dni življenja v novi državi skupnosti priče številnih primerov prevelike vneme in premagane znanja, ki sta pogostokrat privedla do smešnosti in zmot. Toda Slovenci smo že od nekdaj kazali velik smisel in dar za tuje jezike, kot majhen narod na enem najpomembnejših kotičkov Evrope smo imeli zmerom opravka z velikimi, močnejšimi sosedi in tako nam je bilo učenje tujih jezikov že od nekdaj živo, naravna potreba. Čeli so se jih izobraženci, mali pridobitniki, delavci, kmečka mladina, ne da bi bilo treba med njimi kakšne posebne propagande v ta namen.

Brička je ta resnica, a kaj bi jo človek tujil — resnica namreč, da je bila materinščina sama med nami, nasprotno, mnogokrat potrebna zaščite in propagande. Radi se likamo na prsa zastran kulture, ponosni smo na svojo književnost, gledališče, slikarstvo, arhitekturo, celo na uspehe na znanstvenem področju, a slovenski jezik sem je bil edel deležen le malo spoštovanja, ljubezni in gojitve. V vsakdanjem življenju, zlasti v našem podobenstnem svetu, je bila slovenščina mnogokrat nesodobna mešanica ječlovih, iz tujine povzetih in v tujem duhu stiliziranih fraz in tujega besedišča, govor v dužbi je bil plehek in prazen, da ni bilo ne duha ne sluha o lepoti in blegoglasju, ki ju opeva in izpričuje naša prozajca. Od nekdaj smo pač imeli mnogo smisla za zunanji blesk, težko pa je bilo zmerom z notranjo vsebino.

Naj navedem kratak vsakdanji primer. Na enem najlepših trgov v središču Ljubljane stoji krasna, v sodobnem slogu zidana palača, v nji pa prodajalna velike trdke, katere sloves je od nekdaj šel daleč preko domačih meja. Blago v izloženih oknih je razporejeno tako, da bi človek po smotnosti in lepoti upravičeno sodil, da je pri ureditvi sodelovala umetniška roka. Na posameznih komadih je po predpisih označena kakovost in cena v italijanskem in slovenskem jeziku. A medtem ko je italijansko besedilo v skrbnem redu, je bila slovenščina deležna neusmiljeno močehovskega ravnanja. Po vrsti se napiski glase: Ingregrano blago — Weekend zavese — Prava perziska preproga — Svila planinski vzorci itd. Trdka dela z uvozem in izvozom, poleg množice prodajalcev in potnikov zaposluje po vsej priliki tudi primerno število uradniškega osebja. Če se ne motimo, ima za lepoto urejevanje prodajalne zaposlenega posebnega arhitekta. Kaj naj rečemo na to, da je slovenski jezik pri vsem tem deležen tako brezbriznega, malomarnega ravnanja?

Jezik je najverneje zrelo, ki na zunanjo kaže notranjo kulturo človeka in dobe. Zato nikar, ljudje božji, na gnojišče z njim!

ml

Smrtna kazen za umetni splav

Zagreb, 16. junija

Hrvatski uradni list je 10. junija objavil zanimiv zakonski dekret, s katerim se določa smrtna kazen za umetno splavljanje in za umetno prekinjenje nosečnosti. Zakonski dekret vsebuje stroge določbe za varstvo naroda in njegovega obstanka. Faragraf 171. kaz. zak. se zdaj spremenjeno glasi: »Noseča žena, ki sama povzroči odpravo ali dovoli drugi osebi tak poseg, se kaznuje s težko ječo od 5 do 10 let.« Faragraf 172. k. z. se zdaj glasi: »Kdor noseči ženi na njeno zahtevo ali na njeno privoljenje povzroči odpravo in jo izvrši, se kaznuje z dosmrtno ječo.« Zdravnik, lekarnar ali babica, ki so že bili kaznovani zaradi kaznivih dejanj v smislu paragrafov 171.—173. k. z. ali so v povratku, bodo kaznovani s smrtjo.

Po novem se paragraf 173. glasi: »Kdor pregovori nosečo ženo k odpravi plodu ali ji da sredstvo za odpravo, bo kaznovan s težko ječo od 10 do 20 let. Kdor da takšno sredstvo noseči ženi brez njenega privoljenja ali ga na njej uporabi v to svrhu, bo usmrčen. Če pa storilec kaznivega dejanja v smislu paragrafov 171.—173. sprejme kakšno nagrado ali kakšno imovinsko korist ali pa obljubo česa takšnega, mu ho mimo izvršitve smrtne kazni odvzeto tudi

vse premoženje v korist države za podporanje materinstva.« Paragraf 174. se po novem glasi: »Kdor javno ali prikrito hvali, razstavlja, ponuja, prodaja ali nabavlja sredstvo ali pripravilo ali ponuja svoje ali tuje nasvete ali pomoč za odpravo plodu, bo kaznovan s težko ječo od 10 do 20 let in v denarju ne izpod 100.000 din. Denarne kazni v smislu paragrafov 171.—174. je treba ne glede na obstoječe predpise o omejitvi prisilnih izvršb ali izjemi glede njih izvršiti.

V smislu nove zakonodaje more biti nosečnost prekinjena le zato, da se reši življenje noseči ženi ali da se prepreči neizbežna nevarnost za njeno zdravje, če se to na noben drug način ne da doseči. Takšna prekinitev nosečnosti se more napraviti na podlagi zdravniške znanosti in le v javnih bolnišnicah. Potrebo prekinitve nosečnosti ima v tem primeru presoditi komisija, katere sestava je v zakonu predvidena. Le po soglasnem sklepu komisije more biti prekinitev napravljena takoj. Nesoglasje komisije narekuje nov komisiji pregled noseče žene. Ostale določbe, ki se nanašajo na začetek umetnega splava, ki ga je treba dokončati, se v glavnem strinjajo s stari določbami.

Naši lepi kraji na Dolenjskem

Med najznamenitejšimi in najprijaznejšimi izletnimi točkami na Dolenjskem je slavna Trška gora s svojimi vinskim goricami in ličnimi hrami, s svojo starinsko cerkvijo in krasnim razgledom na novomeško pokrajino. Prišla je najlepša doba: trta pričenja cveteti. Finejšje kakor vonj rešete dehtil trtno cvetje. Vsa pota v Dolino gradov in na Trško goro so spet odprta in znova romajo izletniki v te prekrasne kraje.

Na obisku v Trstu in okolici

V ponedeljskem »Jutru« smo začeli objavljati popotne vtise treh ljubljanskih gospodov, ki so zadnji čas po poslovnih opravkih prepotovali tržaške in goriske kraje. V naslednjem objavljamo prvo nadaljevanje. — Ur.

Šešli smo se ob osamljenem avtu in čakali pet brivskih minut na inženjerja Stolfu, ki je hotel z nami v Trst pa je še sedel pri brivcu. Dvajset krepih fantov pripoje harmoniko po Sežani, pred njimi pa raztepe harmoniko veselje. Vsi so okrašeni z belimi nageljni. V dveh vrstah zapirajo cesto in veselje smo te prežive stränge. S ponosom jih gledajo z oken matere, sestre, dekleta. »Se nobeno leto jih ni bilo toliko!« — slišimo srečen vzklik si volave žene. Ko se je živa šrangna pomaknila mimo nas, se je avto z nami pognal naprej, na Opčine. Prej pa smo občudovali še veliko, pravcato palačo, otroško zdravilišče in okrevališče, ki so ga zgradili tam pod hribom za Sežano. Se bolj pa smo občudovali vno, s katero skrbi Italija za blaginjo in zdravje otrok.

Na križišču ceste in železnice pred Opčino pravkar gradijo nadvoz. Sloh pa smo že na vsej poti opazovali dela in naprave posvečene varnosti cestnega in železniškega prometa.

Opčine so v solncu in bujnem zelenju. Čistoča vlada v tem prirodnem parku. Koliko novih zasebnih in javnih zgradb je zraslo! Neprekosljiva, živa delavnost vlada na vseh popriščih, delavnost, ki razvse-ljuje duše vseh tistih domačinov in tujih potnikov, ki so jim mar dobroto, namenjenost skupnosti, in teh vodi Italija v izobilju.

Obelisk! Morje! Veličastni pogled z Opčin doli na tržaški zaliv te prevzame vedno z nezmanjšano silo, pa če si ga videl še tolikokrat. Veseli otroški živ-zav v zlati jutnji prirodi otrok velike nove zgradbe nas opozori, da smo spet srečali velike otroško zavetišče in zdravilišče. Vesel in zdrav drobiž tu gori, tristoletni metrov nad morjem, z divnim razgledom na ves zaliv — to so prava tržaška otroška nebesa, za katere se zlasti matere od srca hvaležne vodilnim možem.

Kakor po velikanskem toboganu tonemo po široki, mojstrsko izpeljani avtomobilski cesti v elegantnih linijah in komodnih ovinkih, brez bencina, lepo mirno nizdol. Hitimo mimo univerzitetnega dela mesta, ki raste iz tal. Mir in delo vlada vse povsod, nič te ne spominja, da vihra tam daleč nekje krvava vojna. Ze zavijamo v ozke ulice in avto sigurno in gladko rine po silni strmini navzgor, navzgor v breg, na kraj našega uradovanja. Bradivoj, rojen Tržčan, je bil v resnici, kar dober »pozikar«, četudi že lepo dobo ni videl Trsta. Po opravljenih dolžnostih smo se spet spustili strmo navzdol in vstopali v palače. Ljubezni sprejemni vsepovsod in tolika uslužnost, da smo bili v resnici presenečeni. Sprejemni so nas spravili v navdušenje, najbolj pa seveda Bradivoja, ki je pred svetovno vojno, v avstrijskih časih, imel v teh palačah dnevno opravka. Jel je pripovedovati:

— Kje bi bil smel takrat v preprosti promenadni obleki v te dvorane, pred razne hofrate! Brez salonroka nisi smel niti čez

prag! se je še po tolikih letih zjezil. — Zdal pa je, glejta, — je nadaljeval, segajo nam v roke in ponujajo svojo uslužnost. Tu spoznavas resnično uslužnost, ki hoče pomoči povsod, kjer gre za blagor skupnosti.

Z veseljem sva sopotnika pritrjevala izkušnemu Bradivoju.

Cas se je pomikal že čez polno, naši mlini pa niso imeli več kaj mletiti, kar je zlasti Bradivoja, ki je vso pot sanjal o slastnem pršutku, o posebnosti morskih poslastic, ki jih pozna sto, in s katerimi bi bo mastil, ter na istrijančka, ki ga bo jemal vmes v malih požirkih, spravljalo v nerazpoloženje. Ko pa nas je vodja zapeljal pred restavracijo »La Nave«, ga je prevzela spet vedra nasmejanost, da mu je obličje toplo zažarelo in se mu je prej nasršena brada kar sama uravnala v običajno markantnost. Obed ga ni povsem zadovoljil zakaj »rezeka svetega Petra« ni bilo dobiti; ta je ena najboljših morskih poslastic. Sedemo spet v voz in se popelje-mo v okolico k sv. Roku, od tam na po strmi poljski poti na hrib, pred veliko domačijo domačina, ki nas je povabil na pristno črno kavo in na ogled divnega zaliva. Trsta in domačije. Razgled z vrha je očarljiv. Zaliv, luke in vse pristanske naprave čakajo pripravljene na ves ogromni pomorski promet, ki bo po končani vojski usmerjen v Trst in ki ga bo ta moral v sredo vseh Tržčanov predelati in prevajati. Promet, ki bo nedvomno prekosil celo onega izpred svetovne vojne. Vstopimo v sobane velike nove zgradbe, kjer nas sprejme mlada gospa in postreže s črno kavo, posebnost: skuhana je bila iz aloe, da grenkobe ne ublaži nobena količina sladkorja. Miže smo jo popili in se, kavalirji, s poljubi na roko zahvaljevali za

nepozabni užitek. Zvabilo nas je še k oknu, da se ponosno razgledamo po širnem morju, po vsem zalivu in okolici Trsta, ki sega že do vrhov visokih bregov in je en sam pisan polkrog palač, hiš in vil, objemajoč vso veliko luko. Se smo se zahvalili za buteljko pristnega proseka, ki nam ga je prijazni gostitelj dal na dolgo pot in smo spet zaključili zletel v avto.

Z razstave naše moderne v Jakopičevem paviljonu

Evgen Savojec se je rodil leta 1913 v Ljubljani. Umetniški akademijo je dovršil v Zagrebu, nato je potoval v Pariz. Razstavljal je v Ljubljani in v Zagrebu. Slikar obnavlja v krajini na primer mehko in spokojno razpoloženje, impresije, svetlobnih prehodov in umirjenih kontrastov. Slika prikazuje njegovo »Cvetje«.

Benetke — raj ob morju

Canal Grande. Regata z gondolami v zgodovinskih nošah.

Most vzdihljajev

Cerkev sv. Marca

Napoleonov pohod proti Siriji

Na dan 28. junija 1798, pred svojim izkrcanjem v Aleksandriji in v začetku vojne proti Egiptu, je general Bonaparte izdal naslednji oklic na svoje vojake:

»Vojaki! Gotovo boste zadali Angležem občuten udarec, kateremu bo sledila še smrtna rana...«

Ko je Napoleon zasedel Egipt, je vladal v Siriji Ahmed paša, imenovan tudi Džazar paša. Dne 22. avgusta je poslal vrhovni poveljnik francoskega eskadrona Beauvoisins svojega glasu s pisanjem k mogočniku iz Akke v Saido. Turški mogočnik pa ni hotel sprejeti Napoleonovega odposlanca. Zato je Bonaparte sklenil napasti Sirijo. Vzrok za ta napad mu je dalo skopanje, da je treba Egipt zagotoviti s posetjo te dežele. Obenem je hotel na ta način pridobiti Turčijo za odločitev v prid Francije ali proti nji. Vrh vsega naj bi se onemogočilo križarjenje angleške mornarice ob sirskih pristaniščih.

Operacije so se začele v januarju 1799. Dne 3. februarja so Angleži obstreljevali Aleksandrijo. Francozi so poslali proti Siriji 13.000 mož broječo vojsko, v Egiptu pa so pustili 16.500 mož. Flotila, kateri je poveljeval Standalet, je oskrbovala vojsko z živili iz Damiette. Zalagala je Francoze tudi s topovi in strelivom. Toda neugodni vetrovi so delali napotje in naposled se je zgodilo, da mornarica ni mogla zapustiti pristanišča. General Kleber je odkrival s svojo armado, vrhovni poveljnik je določil za dan odhoda 5. februar, na pot sta se podala tudi Lannes in Bon s svojimi divizijami. Bonaparte pa se je zadrževal zadaj še do 10. februarja.

Dne 3. marca popoldne so Francozi dospeli do Jaffe, ponoči 8. marca so mesto zavzeli. Naskok je bil krvav in so pri njem izgubili dve sto mož. Turške izgube pa so bile še večje. Sodijo, da so znašale dva tisoč mrtvih in ranjenih.

Dne 19. marca se je Napoleon pojavil pri Akki, ki je bila utrjeno mesto. Angleži so tedaj že oskrbeli poveljnika Ahmeda pašo z municijo, kajti nekaj dni poprej sta se zasidrali pred Akko dve bojni ladji, in sicer »The Tiger« in »The Teseus«. Poveljeval jima je sir Sidney Smith. Toda general Murat je skušal zmanjšati stik s sovražnikom. Junot je pri Nazaretu naletel na približno 2000 konjnikov, ki jih je zapodil v beg. Nato je Napoleon ukazal, naj Kleber podpre Junota pri Akki.

Dne 15. aprila je Bonaparte sam posegel v boj. Prišel je na pomoč Kleberju v bližini Džutara. Tam se je zbralo proti Francozom, katerih je bilo 4000, približno 35 tisoč sovražnikov. Padlo je zopet nad 5000 Turkov, medtem ko so znašale Napoleonove izgube komaj sto mož. Ko je v noči od 16. na 17. aprila vkorakal v nazareški

samostan, so ga ljudje občudovali kakor odrešenika. Napoleon je v nekaj tednih dosegel uspeh, po katerem so sto in sto let vsi zman hrepneli: da bi zavzeli Palestino!

Zvečer 20. maja se je francoska vojska napotila nazaj proti Egiptu. Čeprav so vojaki trpeli silno lakoto in še večjo žejo, se je umik izvršil v redu. Na čelu vojske je korakal njen vrhovni poveljnik, in sicer peš. Ko ga je hlevar vprašal, katerega konja želi zajahati, ga je general opazil z bčim.

Razočarani dediči

V Bardfalvi na Madžarskem je v starosti 103 let umrla stara žena, o kateri so govorili, da ima mnogo denarja. Kratko pred svojo smrtjo je sklicala svoje sorodnike, da jim objavi svojo oporoko. Ko so prišli, je zvelikla izpod blazine nogavico, v kateri je dejala, da je polna bankovcev. Prosilja je sorodnike, naj ji poskrbe za lep pogreb, denar pa si naj razdelijo med seboj.

Po njeni smrti so nogavico seveda takoj izpraznili. Bila je res nabita z bankovci, toda veselje dedičev ni trajalo dolgo. Bankovci so bili namreč stari bankovci iz Kossuthovih časov v sredini prejšnjega

Ženske ne smejo v moške obleke

Zenevski justični in policijski urad je izdal odredbo, ki prepoveduje ženskam nošenje moške obleke. Odredba je posledica tega, ker je bilo v tem mestu v zadnjih časih čedalje več žensk, ki so se na najprometnejših točkah kazale v moški obleki. Izjeme se dovoljujejo samo za izrazito športno obleko, n. pr. za smučanje in jahanje. Prepovedane so tudi ženske obleke, ki bi žalile moralni čut.

Paracelsove svečanosti

Paracelsove svečanosti v Salzburgu bodo, kakor beležilo ondotni listi, letos v dnevih 23., 24. in 25. septembra.

Mrtvaški ples

Izdajatelj nekega lista v New Yorku Ralph Ingersoll, je pred kratkim objavil knjigo o Angliji, ki vsebuje poleg drugega marsikateri značilni opis življenja v britski metropoli. Ralph Ingersoll se je sam udeleževal tega življenja in proti svoji volji prihaja do zaključka, da plešejo neke angleške družbene plasti danes tragičen, strahoten mrtvaški ples. Ingersollovi vtisi so stari morda nekoliko mesecev, toda svoje aktualnosti še niso izgubili.

Američan je obdoval v razkošno urejenih kletnih prostorih hotela Dorchester, in to med bombnim napadom. Tam je bila zbrana odlična družba, ki se je trudila, da bi bila videti brezskrbna in vesela. Poleg nekaterih vrhov angleške družbe so bili tam odlični člani emigrantskih vlad, častniki, ameriški novinarji in številni drugi gospodje in dame. Kot koncesijo vojni moški niso nosili nezogibnega fraka, temveč so prišli v cestni obleki.

Videti je bilo marsikatero značilno prizore. Kričče oblečena zamorka, eksotična lepota iz Afrike ali Azije je sedela po-

leg odličnega Britanca. Nekatere mlade dame so nosile monokel na očesu. Kmalu občutiti, da igra družba nehoti gledališko predstavo in da si skušajo ljudje drug drugemu utajiti pravo razpoloženje. Jazz igra brez prestanka moderne komade. Ob ritmičnih priljubljenih pesmi »Ali ste videli plesati kraljico?« se vrtijo mične dame v naročju svojih soplesalcev preko parketa. Družba pije samo šampanjec. Nenadno vstane neki gospod, dvigne kozarec in vzklikne: »Vsi, ki bodo v bližnjem času umrli, naj izpijejo svoj kozarec še enkrat z menoj!« Čeprav ni izgledov, da bi ti ljudje padli na bojnem polju, dvignejo vsi svoje kozarce. To spominja na prizore, ki jih poznamo iz opisov iz dobe terorja v Parizu. So ljudje brez vere in morda brez upanja.

Ralph Ingersoll pripoveduje, da je med plesom treščila bomba v bližino in se je poslopje stresalo od grmenja težkih protiletalskih topov. Glasba se je prekinila samo za nekoliko minut, potem so znova zavneli šlagerji in ženske so pohitele moškim v naročje.

Delfini v reki

Prvič, odkar pomnijo ljudje, so delfini v večjem številu priplavali iz morja v reko Mozo. Veselje do nadaljnjega potovanja so jim sicer, kakor poročajo iz Rotterdam, zavrele zaporne naprave pri Lithu, kjer jih ljudje sedaj občudujejo. Ribiči so poskušali z lovom, toda ti poskusi so popolnoma propadli, ker so krepke, nad štiri metre dolge živali z nekoliko udarcem repa raztrgale vsako mrežo. Ker pa požre vsak delfin dnevno svoj metrski stot rib in ker so ti nepovabljeni gostje očitno zelo gladni, se ribiči boje, kaj bo z ribami v Mozi. Doslej pa niso našli še učinkovitega pripomočka, da bi jih po najhitrejši poti prepodili v njihovi pravi element.

Smrt

znanega romanopisca

V Montani je umrl v 57. letu svoje dobe eden najbolj znanih avtorjev, ki so pisali v francoskem jeziku, Guy de Maupassant. Bil je po rodu iz Zeneve in bil se pred dvema letoma odlikovan s posebno nagrado Francoske akademije. Napisal je niz romanov v biografski obliki o Lisztu, Chopinu, Ludoviku II., Nietzscheju itd. Njegovo zadnje delo, ki vsebuje avtobiografske poteze, se imenuje »Ribolov« ter obravnava usodo človeka, ki živi v dobi medvladja.

Ošima — častni doktor

Univerza v Göttingenu je počastila japonskega poslanika v Berlinu, barona Ošimo s častnim doktoratom, ki mu je bil podeljen v priznanje zaslug za okrepitev političnih zvez med Nemčijo in Japonsko.

Obleka na izkaznice

Tudi angleška vlada je sklenila uvesti nakaznice za obleke. S tem ukrepom hoče onemogočiti nakupovanje oblačil preko dejanske potrebe prebivalstva.

ANEKDOTA

Nekdanji regent Bavarske princ Luitpold je po nekem uspešnem lovu nagovoril nadzornika gonjačev:

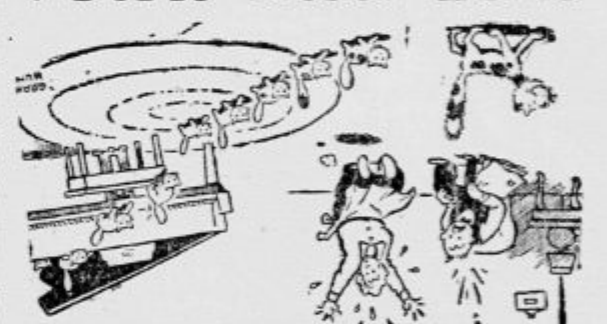
»Nu, Wastl, kako se vam godi? Ste še vedno zdrav in krepak?«

»Hvala za vprašanje,« je odvrnil vprašanec. »Ze gre nekako — samo človek postaja čedalje starejši in nesmetnejši.«

»Tako?« se je začudil princ. »Saj sem jaz vendar starejši od vas, pa nisem še nič takega opazil...«

»Jaz tudi ne opažam tega na sebi, ampak pri drugih,« je odvrnil Wastl.

VSAK DAN ENA

»Nič čudnega, da je klavir v zadnjem času tako tiho sviral.«

(»Everybody's weekly«)

Kulturni pregled

Poletna sezona v ljubljanski Drami

Sezona v našem gledališču se je nagnila h koncu. Stala je v znamenju velikih in usodnih dogodkov, ki pa so le za malo časa motili njen redni in normalni potek. Z iskrenim zadovoljenjem in velikim veseljem je članstvo obeh naših gledališč sprejelo vest, da so nove oblike gledališkega poezja v začetku posebno zanimanje za gledališko delo v Ljubljani. Visoki Komisar Eksc. Graziosi se je dal že na prvi stopnji urejanja in normalizacije razmer v novi provinci izčrpno poučiti o stanju Narodnega gledališča in o njegovem delu. Pod njegovim visokim pokroviteljstvom, soglasno s splošnimi kulturnimi ukrepi, ki jih je izdal Duce, je moglo slovensko gledališče v Ljubljani nadaljevati svoje delo v polnem obsegu. Med tem je potrebna skrb g. Visokega Komisarja za enega največjih kulturnih zavodov v Ljubljani, za Narodno gledališče, ki zaposluje častno število umetnikov, godbenikov in drugega osebja, obrodila nove, še bolj razveseljevalne sadove:

Ljubljansko gledališče je ohranilo značaj državnega gledališča. Zagotovljena so mu vsa sredstva za normalno delovanje tudi v bodoči sezoni. Gledališče bo delovalo v dosedanjem obsegu in bo lahko zaposlilo vse dosedanje osebje.

Vest o tako srečni rešitvi gledališkega vprašanja je navdala gledališke kroge z največjo hvalečnostjo. A tudi široka javnost naše Pokrajine bo umela ceniti visoko pokroviteljsko skrb in vzorno pozornost, ki jo izkazuje osrednjemu slovenskemu gledališkemu zavodu Eksc. Visoki Komisar.

Njegovi iniciativi pa gre hvala tudi za ukrep, ki smo ga na kratko zabeležili že

v večerajšnji številki: G. Visoki Komisar je namreč izdal smernice, po katerih se bo v Ljubljanski drami takoj po zaključku tekoče sezone začela poletna sezona. V tem času bo naša drama dajala predstave po ljudskih cenah, s čimer bo omogočena udeležba najširšim slojem. Naše delavstvo, kmetje iz okolice in vse ostalo prebivalstvo bo moglo ob nizki ceni uživati izbrana dramska dela v izvedbi najboljših slovenskih igralcev.

Kakor izvevmo, se v gledališču smotrno pripravlja repertoar za poletno in za novo sezono. Delo se razvija s pozitivnimi močmi, z zaupanjem in optimizmom. Otvoritev nove sezone z zgodovinsko dramo uglednega tržaškega dramatika in publicista Rina Alessija bo stala v znamenju nove in pravilne usmerjenosti v italijanski kulturni svet, ki je bil dosihmal pri nas premalo znan ali pa enostransko upoštevan. Uvažuje se tudi možnost, da bi se v poletju uprizorila na prostem krasna tragična pesnitev Gabriela d'Annunzia »Jorjeva heč«, čije kongenialni prevod je pravkar dovršil pesnik Alojzij Gradišnik. Repertoar nove sezone bo zadosti upošteval slovenske avtorje, ki mu bodo dali narodni značaj, obenem pa se bo nanašal na tretjo, to je klasično komponento.

Tako so se v sedanjih dobah odprle slovenskemu gledališču v Ljubljani svetle perspektive v mirno in intenzivno kulturno delo. Pričakovati je tudi, da bomo v gledališki glasbi (operi) obili goste iz Italije, kar bo samo poživilo in povzdignilo domačo operna glasbena prizadevanja. S posebno pozornostjo je naše občinstvo sprejelo vest »Jutra« da bo »Teatro Reale dell'Opera« iz

Rima na svoji poti v Zagreb nastopil tudi v Ljubljani. To gledališče združuje nekatere največje umetnike sodobne italijanske opere in če pride v kratkem do njegovega gostovanja, kot bi si želeli, bo njegov nastop v Ljubljani, ki v prejšnjih razmerah ni mogla neposredno slišati slovečega B. Giglia, prvovrsten gledališki dogodek. Tradicionalni gledališki stiki med Italijo in Ljubljano, ki so bili posebno živahni v 18. in 19. stoletju, se potemtakem obnavljajo na novi, moderni in napredni podlagi.

Spomenu Josipa Jurčiča

Zgodovinski dogodki meseca aprila in maja nam niso dopustili, da bi gledali v preteklost; vse naše misli so bile tiste dni zaposlene s sedanjostjo in bodočnostjo. In tako je šla neopažena mimo naša obletnica, ki bi ji šla sicer posvetili obilo pozornosti. Dne 3. maja je poteklo 60 let, kar je v Ljubljani zatisnil oči Josip Jurčič, čigar življenjsko delo je v našo literaturo zarezalo tako globoko brazdo in čigar romani so morda prav v sedanjih hudih časih zopet pridobili večji pomen in mikavnost.

Pred seboj imam »Slovenski narod« iz leta 1881. Zanimajo me, kakšen vtis je takrat na slovensko javnost napravila Jurčičeva smrt. Naše razmere so bile takrat več kot skromne in »Slovenski narod« pred 60 leti je bil skromen listič na štirih straneh malega formata. Vendar je bilo okoli njega zbrano vse, kar je takrat predstavljalo slovensko narodno inteligenco. In tako ni čuda, da je osmrtni list, ki ga je »Narod« objavil za svojim glavnim urednikom, sestavil Franc Levce. Na prvi strani številke z dne 5. maja (list je izhajal popoldne z datumom naslednjega dne) je velika, črna obrobljena osmrtnica, na kateri »Upravni odbor Narodne tiskarne v

Ljubljani s tužnim srcem oznanja prežalostno vest, da je blagorodni gospod Josip Jurčič, slovenski pisatelj in glavni urednik »Slovenskega Naroda«, ustanovnik in solastnik »Ljubljanskega Zvona«, mestni odbornik ljubljanskega itd. itd., porojen v Muljavi pri Krki 4. marca 1844. leta, po dolgej in mučnej bolezni, prejemši Sv. Sakramente za umirajočega, 3. maja ob 9^{1/2} uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.«

V isti številki je dr. Tavčar napisal velikemu možu prvi kratek nekrolog, češ, »v tem trenutku, ko vest o njegovi smrti z vso svojo grozo tišči na nas, otrpneni smo v takej meri, da nemamo moči pisati nekrologa... Po vsej pravici sme žalovati vsa slovenska zemlja, ker mrtev je eden najboljših in najduhovitejših njenih sinov.« Pisec opisuje zadnje trenutke Jurčičevega življenja:

»Uže v ponedeljek (2. maja) bilo mu je tako slabo, da se je dal prevideti. V torek zjutraj mu je nekoliko odleglo. Ali zdravnik si niso napravljali nikah upov, zvečer pa je mirno umrl in tiho, kakor ura kadar obstane. Okoli 9 ure poklical je pri polni zavesti svojo postrežnico ter jej nadočil, da naj gre po zdravnika v lekarno. — Te bodo zadnje, — je dejal. A še teh ni potreboval. Ko je postrežnica po kratkem izostanku zopet prišla domov, bil je mrtev.«

Pisec pripoveduje, kako je bil deset minut prej pri njem še zdravnik, kako rad bi še živel nekaj časa, kako upa, da bi sedaj šele pisal svoja najboljša dela.

Ko smo vprico beležnika po zapuščenih rokopisih iskali zadnje oporoke, videle so je jasno, koliko idej je umrli vzel s seboj. Nedodelana se je dobila jedna drama in pa roman »Ciril in Metod«. Listkov s kratkimi noticami vse mrgoli, tu pri-

četa povest, tam prizor za tragedijo, tu zopet skica za humoristični roman. Srce nam je gorelo, ko smo morali brodit po literarnem tem grobu.«

Jurčič je zapustil oporoko, v kateri je imenoval za svojega dediča brata Antona. Vsi spisi in pisma pa naj se izročijo profesorju Levcu, ki naj jih »z diskrepcijo objavi ali pa pokonča, prav tako kakor bi svojo zapuščino urejal.«

Obširnejši nekrolog je objavil »Slovenski narod« v petkovi številki 6. maja. Iz uredniške zabeleške v redakcijskem izvodu vidim, da ga je napisal profesor Levce. »Ko je bridka smrt užela slonela ob njegovem fotelju, pisal je z veseljem in poln najlepše nade svoje izvrstne Rokovnjače. In ko ga je bolezen uže položila na smrtno posteljo, še se je do zadnjega trenutka vestno brljal za list, ki je v nedeljo, 1. maja prinesel zadnjo notico iz njegovega peresa...«

Jurčičev pogreb je bil eden najslavnejših, kar jih je do takrat dajala Ljubljana. V sprevedu so nosili 54 vencov in za krsto je korakalo več kakor 3000 ljudi. Nad 5000 ljudi je od Kolmanove hiše (na Kongresnem trgu), po Gledališki (danes menda Wolfovi) ulici, na Franciškanskem trgu in na Dunajski cesti tja do Sv. Krištofa tvorilo špalir. V sprevedu je bilo mnogo deputacij iz ostalih krajev Slovenije in zlasti je bila zapazena korporativna udeležba slovenskega dijaštva ljubljanskih srednjih šol, ki si navzlic vsem prepovedim ni dala zabraniti, da izkaže svojemu vzorniku zadnjo čast.

Ob odprtem grobu je govoril dr. Valentin Zarnik in ko so pevci ljubljanske Citalnice odšli nagrobno »Ušli nas, Gospode, so se trume pogrebcev začele razhajati.

Kronika

Letošnji absolventi trgovske akademije v Ljubljani

Trgovska akademija v Ljubljani je nedavno zaključila pouk in dala četa absolventov in absolventk. Naša slika prikazuje ta skupni zbor z gg. ravnateljem in profesorji v sredini. Vrh fantje in dekleta, ki so nam poslali pričujočo sliko, so priložili naslednje pismo: »Konecni so izpiti, poslovali smo se od šolskega življenja, ki je bilo spremljano z mnogimi veselimi, pa tudi žalostnimi dogodki. Študijska doba na trgovski akademiji nam bo ostala v globokem spominu, vez tovarštva in sloge nas bo vodila tudi nadalje skozi borbo za obstanek. Spoznanje, da je v slogi in iskrenem tovarštvu zmaga,

nas je vodilo in družilo vsa leta šolanja. Vedno smo čutili drug z drugim in si vzajemno pomagali pri napornem študiju. Bili smo kakor ena sama družina. Tu je res kraljevalo pravo prijateljstvo. Zdej, ko stopa vsak izmed nas v svoj stan, se zaveda, da mora ohraniti vse te vrline, da bo lahko kljuboval oviram, ki se mu bodo stavile na pot. Prepričani smo, da bomo s svojim strokovnim znanjem povsod častno zastopali ugled naše šole in čast našega naroda. Mladostna vedrost naj ostane še nadalje krepilo pri vsakem naporu. Tako bomo mogli vedno z vedrim čelom stopati dalje čez vse ovire v življenju. — Absolventi.

Društvo slepih je zborovalo

Ljubljana, 16. junija. Skromneje kakor druga leta se je vršil letošnji občni zbor Društva slepih v Ljubljani. Vsa zadnja leta so se vršili občni zbori v sejni dvorani magistrata, ob lepi udeležbi zastopnikov in odposlancev iz vseh krajev Slovenije, zlasti je bila številčno zastopana Stajerska. Nove razmere so močno skrbile številno letošnjih zborovalcev, ki so se sestali v nedeljo dopoldne v salonu gostilne pri Mraku, da se pomenujejo o svojem delu in si začrtajo nove smernice v novih prilikah.

Predsednik Anton Pleško je tople pozdravil vse navzoče, izrekel iskreno zahvalo vsem dobrotnikom slepih ter se spomnil v preteklem letu umrlih članov. Nato je tajnik Franc Pleško prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je bil soglasno sprejet. Iz poročila, ki ga je nato podal predsednik, posnemamo, da je bila tudi v preteklem letu glavna skrb društva pomoč slepemu tovarišu. V začetku oktobra je Društvo slepih skupaj z Domo slepih priredilo nabiralno akcijo, ki je zelo uspešno uspela, saj je prinesla nad 17.000 dinarjev dohodkov. Vso zimo so prihajali lepi darovi, zlasti s Stajerske, ki pa je zdaj odrezano od nas, kar se bo pri Društvu slepih posebno težko občutilo. V minulem letu tisti, ki imajo Kolmanovo ustanovo, niso prejeli podpore od Društva slepih, da so lahko dobili nekaj več podpore tisti, ki ne uživajo te ustanove. Dne 7. julija je odbor imenoval na svoji seji

Joška Kozlevčarja za častnega člana Društva slepih ter mu s tem izrekel najlepše priznanje za njegove dragocene zasluge.

Tajniško poročilo pravi, da je lani šlo Društvo slepih že 153 rednih članov iz najrazličnejših delov Slovenije. Društveno delo je bilo tudi v preteklem letu še dokaj zadovoljivo in kronano z raznimi uspehi kljub vedno večji pozabljenosti slovenske javnosti do težkega položaja slepih.

Blagajnik Jože Grad je podal nekaj števil, ki govorijo o dohodkih in izdatkih Društva slepih. Dohodkov je bilo 58.839, izdatkov 34.452, dočim so podpore članom znašale 21.062 dinarjev.

Preglednik Kozlevčar je podal nadzorniško poročilo in predlagal marljivemu odboru absolutorij s pohvalo. Poudaril je, da Ljubljana še nima pravega četa za slepe, da bo treba zdaj, ko je večji del Slovenije odrezan od Ljubljane, najti novih možnosti za delo, in zlasti misliti na tisto slopno mladino, ki se vzgaja po raznih domovih za slepo dečo, pa jo bodo nekega dne poslali na cesto, v življenje... Hiša v Jaršah, ki jo je pred kratkim kupilo društvo, naj bi se kasneje postala nekak dom dela za slepo mladino, ki se bo sama težko znašla v življenju.

Pri volitvah se je izkazalo, da uživa odbor polno zaupanje članstva, saj je bil soglasno izvoljen, da sprejme svoje funkcije tudi za novo poslovno leto, ki mu nalaga toliko novih nalog.

DNEVNE VESTI

* Smrt prof. Mirka Bitenca. Kakor navaja spisek padlih, ki ga je pravkar objavil Rdeči križ, je tudi prof. Mirko Bitenc postal žrtev bombnega napada. Precej časa je bila njegova usoda neznana in se je domnevalo, da je zašel v Dravogradu v nemško ujetništvo. Zdej pa je potrjeno, da je bil zadet ob napadu štuk pri Mariboru. Po rodu je bil iz Kranja, kjer se je rodil v pošteni železničarski družini leta 1898. Gimnazijo je dovršil v Kranju in starši so v svojem prvorojcu stavili velike nade. Že v svetovni vojni se je boril v Tirolah, po vojni pa je nekaj časa učiteljval v Prekmurju in nato dovršil filozofske študije v Zagrebu. Kot profesor matematike in drugih realnih ved je služboval na gimnaziji v Celju. Bil je na glasu strogega, toda pravičnega vzgojitelja. Politično je stal v taboru SLS in je zadnja leta posebno vidno nastopal pri Zvezi slovenskih

fantov na Stajerskem. Kandidiral je v laskem okraju in je pripadal poslednjemu parlamentu v bivši Jugoslaviji. Bil je menda prvi Slovenec, ki je z odličnim uspehom napravil izpit za rezervnega majorja. Z njegovo smrtjo je bridko prizadeta njegova družina. Izrekamo ji iskreno sožalje!

* Promocija. Na veterinarski fakulteti v Zagrebu sta bila dne 9. t. m. promovirana za živozodravniko gg. Bojan Mervić sin ravnatelja mešanske šole v pokouju v Ljubljani in Gustelj Skokan, po rodu iz Ljutomeru, zdej stalno bivajoč v Doljem Logatcu. Čestitamo!

* Smrti padev. V soboto dopoldne je 37letni delavec Anton Skočir iz Kobariida imel nekaj opravka v višini tretjega nadstropja neke hiše. Med delom se je preveč nagnil skozi okno, da je izgubil ravnotežje in padel v globlino. Ljudje so mu takoj prihiti na pomoč, a nesrečni Skočir je bil na mestu mrtve.

* Veliko zanimanje za italijanski krompir. Kakor poročajo iz Rima, je v deželah severne Evrope živahno povpraševanje po italijanskem zgodnjem krompirju. Ker izvažala Italija zelo strogo kontrolo nad izvozom živil, morajo biti vse pošiljke krompirja čez mejo opremljene s potrdilom o njega izvoru in spricvalom pristojnega kmetijskega zavoda o njega kakovosti.

* Šest otrok se je ponesrečilo pri igranju z razstrelivom. Hudo nesrečo je povzročilo odvrženo razstrelivo nad Skofjo Loko. Šest solških otrok je našlo v gozdu pri Sv. Du. nu več zavrtkov smodnika. Otroci so izšli razstrelivo in ga zažgali. Smodnik je za-

se dolgo potem objavlja »Slovenski Narod« dopise iz raznih krajev in v vseh dohodih prihaja do izraza globoka žalost, ki je zavladala med narodom nad Jurčičevo smrtjo.

Mesec pozneje je naznanil »Slovenski Narod« po »Zvonu«, da se je v Jurčičevi ostavščini našlo več sto skrbno spravljanih drobni listkov, na katerih je pisatelj imel zaznamovane posamezne vire, epizode, karakteristike in prizore za svoj nedovršen roman »Rokovnjake«. Na podlagi te osnove bo »Rokovnjake« nadaljeval Janko Kršinski na Brdu. »Slovenski Narod« poudarja, da je Janko Kršinski najmočnejši za to delo, saj je bil Jurčičev najboljši prijatelj in literarni sodelavec — Jurčič se je še malo dni pred smrtjo z njim pogovarjal, kako misli roman nadaljevati, ako mu Bog povrne ljubo zdravje. »Zvone« že v junjski številki objavlja poglavje »Rokovnjake« iz Kršnikovega peresa.

Pa še majhen epilog sem našla. V »Slovenskem Narodu« z dne 8. junija 1881 berem beležko, da je dne 4. junija na Muljavi umrl Siletni Marko Jurčič, oče Josipa Jurčiča. Torej skoraj natančno mesec dni po smrti svojega sina. — V številki z dne 7. julija pa berem oglaš, da bo 9. julija ob dveh popoldne javna dražba Jurčičevih mnogih knjig raznega obsega, slovenskih, hrvaških, srbskih, čeških, poljskih, ruskih in nemških. Dražba se prvi dan in povsem posrečila ter se je nadaljevala 13. julija popoldne...

Zapiski

GLAS O LJUBLJANI

V sodobni številki »Corriere della Sera« je objavil dopisnik milanskega lista iz Ljubljane datirani članek, ki v njem opi-

gorel z mogočnim plamenom in je prizadejal otrokom hude opekline. V bolečinah so obležali brata Janko in Ciril Jenko ter brata Peter in Janko Porenta. Z reševalnim vozom so jih brž prepeljali v bolnišnico na Golniku. Dvema grozi nevarnost, da bosta osepela. Isti dan sta se pri Novih vasi na Gorenjskem ponesrečila dva otroka, ki sta se prav tako igrala z razstrelivom.

* Nevarnost požarov v gozdovih. V nemških listih vedno beremo opozorila, naj ljudje pazijo na gozd, ker je gozd eno izmed največjih bogastev vsake države, prava zakladnica zdravja. Posebno zdaj, ko je doba izletov, je treba tudi našim ljudem tolo priporočiti, naj pazijo na gozd. Kljub ponovnim opozorilom lahko še vedno srečate lahkomiselne izletnike, ki zavrejo čik ali tlečo vžigalico, ne da bi se zavedali, kolikšno škodo lahko povzročijo lastniku gozda in celotnemu narodnemu premoženju. Pa tudi razmetavanje raznih odpadkov lahko napravi škodo. Pogostokrat se je že primerilo, da sta se človek ali divjad ranila na ostrih škatalih konzerv ali na razbitem steklu. Priporočamo zato, čim več obzirnosti. Varujmo gozd, varujmo prirodo!

* Naročnik dr. Gradove knjige »Italijanski tečaj za Slovence« obveščamo, da lahko dvignete prvih 16 strani knjige od danes naprej v Knjigarni Tiskovne družbe, Selenburgova ul. 4. Komplet prvih zvezkov bo izšel prve dni prihodnjega tedna. Založnica prosi, da se ji zakasnitev oprusti, ker ni bilo v njeni moči odstraniti ovire, ki so povzročile malo zakasnitev. Po prejemu I. zvezka izročite odvisno prvo pol, ki jo prejmete v naprej, svojim prijateljem, da spoznajo vrline nove učne metode za italijanski jezik. (—)

* »Razori« — časopis za doraščajočo mladino. — Zaradi vojne, ki nas je tako nepričakovano dohitela, smo zaključili letošnji letnik »Razorov« s 7. številko, ki so jo prejele že vse šole in tudi vsi ostali naročniki. Novi letnik (X. letnik), bomo pričeli redno izdajati s pričetkom novega šolskega leta. List bo kakor do sedaj namenjen doraščajoči mladini od 10. leta dalje, novi letnik pa bo tako urejevan, da bo zadovoljeval doraščajočo mladino vseh slop. Uredništvo vabi k sodelovanju vse književnike, ki imajo voljo sodelovati v mladinski listu. Uredništvo zbira pesmi, prozo, dobre prevode — zlasti prevode kratke proze iz italijanske mladinske literature —, nadalje aktualne članke iz vseh pojavov kulturnega življenja (potopise, življenjepis, posebnosti slovenske zemlje, prikaze iz tehnike, gospodarstva itd.). Prav tako bomo potrebovali uganke, križanke, rebus in vobče gradivo za razvedrilno. Prispevke za prvi dve številki sprejemamo do 1. avgusta. Honorarje za sprejeto gradivo bomo plačevali takoj po izidu. Naslov uredništva: Uredništvo »Razorov«, Ljubljana, Gregorčičeva 23, tiskarna »Merkur«.

* Umetnost ljubiti javnosti. Umetniško društvo »Slovenski like« se kot osrednja strokovna organizacija mladih slovenskih slikarjev in kiparjev s svojimi poreditvami želja mlajšemu občinstvu na p. t. občinstvo. Marljivo društvo, ki je priredilo letos že dve uspešni predstavi, potrebuje v svrhu gnotne podpore za svoje člane primernih naročil, ki so jih zmožni strokovnjaki izvršiti v vseh slikarskih in kiparskih tehnikah, po zelo zmernih cenah. Društvo ima v svojih pravilih predvideno tudi podporno članstvo, izredno za višje zneske, podporno za vsak znesek. Izdalo je tudi prvo serijo 6. umetniških razglednic slovenskih mladih umetnikov, ki se dobe pri Akademski založbi ali pa na čekovni račun št. 17.973 po 15 din. Ker je v pripravi nova razstava, društvo in člani nujno potrebujejo denarja. Podpiranje društva mlade slovenske generacije toplo priporočamo.

* Zbirališče Nemcev v Litiji. »Völkischer Beobachter« poroča: Da bi se Nemcem, ki vršijo službo v Litiji, kakor tudi ondotnim nemškim rojakom nudila prilžnost, da bi lahko gojili družabnost, je bil v neki prevezeti gostilni urejen in odprt »Nemški dom« (Deutsches Haus). — Prevzeta gostilna je bila prej last gostilničarja Pleničarja in njegove gospe ter je bila znana daleč naokrog z imenom »Pri Urški«.

Iz Ljubljane

u— Zborovanje sodnikov. Pod okriljem svoje stanovske organizacije so preteklo nedeljo zborovali slovenski sodniki in državni tožilci. Iz poročil društvenih funkcionarjev je bilo razvidno vsestransko prizadevanje odbora za pospeševanje koristi članstva, zlasti v kolikor se je ta potreba pokazala tudi v izpremenjenih razmerah. Stvarna debata v omenjenih pogledih je pokazala visoko raven našega sodniškega stanu in so tudi sklepi zborovalcev, ki dajejo novo izvoljenemu odboru dokaj daleko sežna pooblastila, podali dokaz o polnem

bilo v akademskem letu 1939-40 vpisanih na vseh univerzah v Italiji 85.472 slušateljev, izmed katerih jih je 17.731 izstopilo, ker so absolvirali, ali pa iz drugih razlogov. V tekočem akademskem letu jih je bilo na novo vpisanih 52.750, tako da je število slušateljev poskočilo na 120.491. Največ slušateljev je vpisanih na fakultetah za gospodarstvo in trgovino, namreč 19.075. Za njimi se vrste po številu slušateljev pravne fakultete s 17.769 slušatelji, dalje filozofsko-literarne fakultete (13.944) in medicinsko-kirurške (13.089). Na tehničnih fakultetah je v propoveditvenih semestrih vpisanih 7122, na oddelkih za civilno inženirstvo 823, za industrijsko inženirstvo 2321, za pomorsko in mehanično 143, za kemijo 90, za aeronaviko 33, za rudarstvo 151. Fakultete za arhitekturo štejejo 1063 slušateljev.

Nova slovenska mladinska knjiga. Literarni klub v Ljubljani je pravkar izdal mladini namenjeno knjigo znanega pisatelja Franceta Novšaka »Alenka čebelnica«. Povest, ki obsega 80 okusno napisanih strani, je ilustriral Milko Bambič. Knjiga, o kateri bomo še priložili podrobno poročilo, stane 18 din (Lit 5.40) in se dobiva v knjigarnah, ki jo naročajo pri avtorju, pisatelju Francetu Novšaku v Ljubljani, Lepi pot 12.

Štefanija Fratikova — članica monakovske Opere. Znana naša rojakinja, operna pevka Štefanija Fratikova je za naslednje sezone podpisala angažman z upravo monakovske Opere. Zadnji čas se je udeleževala v Aussigu, kjer je pela prve vloge in je bila pri kritiki in občinstvu deležna vsega priznanja in občudovanja. Ko je zadnjikrat nastopila kot Dezdemona v »Othelu«, ji je poročevalec »Aussiger Tagblatt« napisal nekaj prav toplih besed v slovo. Štefanija Fratikova, je rekel med drugim, izgublja Aussig pevsko moč,

Italijanski tečaj

XXXIX.

20. lekcija. Lezione ventésima.

Trpna oblika. Forma passiva.

Presénte

Sono lodato hvaljen si — hvalijo me sei lodato hvaljen si — hvalijo te è lodato(a) hvaljeni(a) je — hvalijo jo siamo lodati(c) hvaljeni(c) smo — hvalijo nas

siete lodati(c) hvaljeni(c) ste — hvalijo vas

sono lodati(c) hvaljeni(c) so — hvalijo jih

Futuro

Sarò lodato hvaljen bom — hvalili me bodo

Condizionale presénte

Sarèi lodato hvaljen bi bil — hvalili bi me

Passato pròssimo

Sòno stato lodato hvaljen sem bil — pohvalili so me

Infinitivo

Essere lodato (-a, -i, -e) biti hvaljen

Trpne oblike — hvaljen sem — slovensčina ne rabi, nadomešča jo s tvornimi oblikami: hvalijo me. Italijanska jo rabi pogosteje, tvori jo s pomožnim glagolom essere in deležnikom preteklega časa na -ato, -uto, -ito, ki se spreminja in ujema z osebkom v spolu in številu: il ragazzo sarà lodato dečka budo hvalili, la ragazza sarèbbe lodata deklico bi hvalili, i ragazzi sòno stati lodati dečke so pohvalili, le ragazze sòno state lodate deklice so pohvalili.

Tudi v italijščini je trpna oblika sedanjika včasih dvoumna: le strade sòno spazzate pomeni: »ulice so pometane, ulice nekdo pometa« pa tudi: »ulice so že pometene«. La casa è venduta bo vsakdo prej razumel za »hiša je prodana« kakor pa za »hišo prodajajo, hiša se prodaja«. Ako hočemo v takih primerih izraziti, da se dejanje šele vrši, vzamemo —a samo v nesestavljenih časih — namesto essere pomožni glagol venire in rečemo n. pr. le strade vèngono spazzate dagli spazzini pometati pometajo ceste, la casa verrà venduta dalla banca di prèstito posojilni-

razumevanju organizacije same pa tudi posameznih pripadnikov stanu.

u— Kinematografske predstave za vojaške. Italijansko vojaško vodstvo se dobro zaveda, kolikšnega pomena je lahko film, ustvarjen z močnim nacionalnim in vojniškim motivom. Zaradi tega se je divizijsko vodstvo v Ljubljani odločilo, da omogoči vojaštvu ogled filma »Alkazar«, ki prikazuje junakiški odpor španskih kadetov v sloveči starinski trdnjavi v Toledu za časa španske državljanske vojne. Vsebinska, polna krepkih dogodkov, je prepletena s prikupno ljubavno zgodbo. Film je bil odlikovan s častnim pokalom na tekmovalstvu v Benetkah. Tudi v Ljubljani je film deležen velike pozornosti, saj pomeni časten višek italijanskega filmskega ustvarjanja v zadnjih dveh letih. Vojaštvo si ogleda film pri štirih posebnih predstavah. Včeraj ob pol 10. se je ustavila prva četa pred kinom Matico, popoldne je sledila druga vojaška predstava, danes dopoldne in popoldne pa bosta sledili še ostali dve. Vojaštvo s prav posebnim navdušenjem sledi napetim dogodkom, ki jih prikazuje »Alkazar«.

u— Z regulacijo Tivolija in ureditvijo poti in cest od Ceste na Rožnik do Rožnika in Šišenskega hriba je v zvezi tudi nova pot nad drevesnico mestne vrtnarije, ki veže sedanji del Ceste na Rožnik z diagonalnim dvoredom proti glavnemu drevoredu. Doslej so morali stanovalci z gornjega dela Ceste na Rožnik in iz Rožne goline nad mestno vrtnarijo hoditi po precej hudem klanecu, nova pot pa je brez klanca speljana skoraj v isti smeri precej nižje s samo malenkostnim padcem. Ljudje so opazili, da poti sedaj ni mogoče napraviti v vsej širini, kjer jo seka glavna napajalna vodovodna cev. Ta cev bo seveda preložena, vendar bomo morali počakati tako dolgo, dokler ne dobimo tako velikih cevi, saj jih v Ljubljanski pokrajini nikjer ne izdelujemo. Preložiti bo namreč treba glavno cev s premerom 400 mm, kar bo zelo težavno delo, ker taka cev tehta 800 kg. Razen tega bo treba napraviti tudi nekaj specialnih kosov cevi. Čeprav bi pa vse potrebne cevi takoj dobili, sedaj to delo ni mogoče, ker poleti ljudje vodo najbolj

ki je ne bo mogoče zlepa pozabiti. Fratikova ima enega tistih blago donečih, izravnanih glasov južnega tipa s sočnimi, polnimi barvami, kateri liričnemu blesku se ne more zapreti nobeno uho. Mlada pevka je v teh dveh letih, odkar je bila v Aussigu, presenetljivo naglo dozorela in močno zrasla tudi v svojih igralskih sposobnostih. — Zavidanja vrednih uspehov, ki jih je mlada pevka dosegla v inozemstvu, potem ko je doma zaman iskala mesta svojim umetniškim sposobnostim, smo iskreno veseli in ji v Monakovem, tem slovečem središču glasbene umetnosti, želimo novega razmaha in novih lovov.

Knjige, ki se najbolj čitajo v Italiji. Med knjižnimi izdajami, ki se v italijanskih knjigarnah najbolj prodajajo, navaja »Meridiano di Roma« z dne 8. t. m. Alfreda Panzinja »Romanzi d'ambo i sessi«, Angela Gattija »Sulle vie dell'epopea«, Teresa »Dobbiamo vivere la nostra vita«, Cesara Pascarella »Storia nostra«, E. Cecchi »Corse al trotto«, Massima Bontempelli eseje o Vergi, Aretinu, Scarglatti in Verdiu, Alfreda Gargiula študijo o d'Annunziu, Giov. Rizza »Diario di lotta e di poesia«, D. Cinellia »Compagno« in G. Briganta-Colonne »Olimpia Pomphile«.

Lovro Matetič, ravnatelj hrvaške opere v Zagrebu, je bil povabljen v Berlin, kjer bo v seriji mojstrskih koncertov dirigiral dva koncerta in še neko Mozartovo opero. Med dirigenti za mojstrske koncerte so Furtwängler, de Sabata, Vavlar Talich in drugi znameniti dirigenti.

Grillparzerjevo proslavo priredita 22. junija v Zagrebu Hrvaško državno gledališče in Nemška akademija. Med sodelavci so Lovro Matetič, ki dirigira orkester, študijski svetnik König in prof. dr. Cysarz kot govornika, Anka Kernic kot recitatorica in gojenci igralske šole pod vodstvom dr. Branka Gavelle.

ca bo hišo prodala. Da se slovenski »od« izraža z »da«, smo imeli priliko že večkrat videti, n. pr. una strada fiancheggiata da alberi od drees (z drevjem) obdana cesta, una piazza abbellita da giardinetti pubblici ecc.

Prislovni zaimek ne.

Avverbio pronominale ne.

1. Siete contenti di questo regalo (di questa camera, di questi libri)? Si signore, ne siamo contenti. Ne = z njim, z njo, z njimi.

2. È partito da Lubiana tuo padre? Non ne è partito ancora, ne partirà domani. Ne = da Lubiana.

3. Ti ripenti d'esser venuto? Se ke-sa, da si prišel. Non me ne (nemašto mi) ripento. Ne = d'esser venuto.

4. A chi hai dato (del) pane. (delle) frutta? Ne ho dato al cugino. Ne = pane, frutta.

5. Quante sorelle hai? Ho due sorelle. Ne ho due. Avete molti libri? Non ne abbiamo molti, ne abbiamo pochi. Ne = sorelle, libri.

6. Il nostro professore è malato. Ne ho sentito parlare. Ne = di questa malattia, o tej boleznii; o tem, da je bolan.

7. Me ne ritorno subito takoj zopet odidem. Me ne vado odhajam. Me ne congratulo čestitam. Quanti ne abbiamo oggi del mese? Katerega smo danes?

Ako nečemo ponoviti kakega stavčnega dopolnila, ki ima pred seboj predlog ali da, ga v odgovoru ali nadaljnjem pripovedovanju nadomestimo s prislovnim zaimkom »ne« (1. 2. 3.). Prav tako nadomeščamo snovna imena, naj imajo pri sebi delni člen dela, della, dei, delle ali so brez njega (4.) in kadar pri števnih ter multi, pochi, parecchi ne ponovimo samostalnika, ki ga števnik določujejo (5.). Včasih se »ne« nanaša na vsebino celega prejšnjega stavka (6.), so pa tudi rečenice, kjer »ne« nima jasno določenega odnosa in ga v slovensčini ne prevajamo (7.).

potrebujejo in je tudi največ porabijo. Glavno cev bo mestni vodovod lahko preložil šele jeseni ali pozimi, ko je poraba vode najmanjša. Za dovajanje vode bo tedaj zadostovala druga cev s premerom 250 milimetrov, da ne bo treba zapirati vodovoda, poleg tega bodo pa glavna dela opravili ponoči, ko je potreba po vodi najmanjša. Tako urejena ravna pot bo pozneje šla čez glavno dovodno pot, ki bo speljana s križišča Škrabčeve ulice s Cesto na Rožnik. Nova cesta bo šla s tega križišča naravnost pred tivolski grad, zato pa bo zaprta sedanja vozna pot v podaljški Nunske ulice vzdolž ribnika. Kakor že sedaj vidimo, bo sedanja dovodna cesta zelo razširjena in bomo na tej terasi dobili najlepša otroška igrišča, ki bodo bistveni del otroškega parka za otrokstem kopališču v ribniku. Da pa po otroškem igrišču ne bo mogoče voziti in bo zato sedanja dovodna pot popolnoma odpravljena, je pač umevno samo po sebi.

u— Novo kopališče v Koleciji je zaradi novih razmer vsak dan bolj aktualno vprašanje Ljubljancem, ki že komaj čakajo toplejšega vremena, da bi šli v vodo. Zato je bila pa zlasti naša mladina zelo nestrpna, ker so se ustavila dela pri novem kopališču v Koleciji. Ta seveda ni upoštevala, kako je s cementom, zato se je pa razveselila že nekaterih delavcev, ki so pričeli z nadaljevanjem kopanja velikega in malega bazena. Vsa težaška in zidarska dela so namreč že oddana in gotovo bodo Ljubljanci veseli vesti, da že te dni pride spet cement iz Trbovelj v Ljubljano, ki bo spet oživil vsa gradbena dela v našem mestu. Najbolj bo pa te vesti veselo delavstvo, ko bo videlo, da jim je spet jamčen stalen zaslužek. Kar se pa novega kopališča v Koleciji tiče, moramo že danes povedati, da je delo tako veliko, da se leto najbrž še ne bomo mogli kopati v tem velikem novem ljudskem kopališču, ki ga bo mestna občina napravila z velikimi stroški ter ob njem uredila tudi sodobna sportna igrišča. Če bo šlo vse po sreči, bodo vsa dela leta gotova. — Tako nam poročajo z mestnega magistrata.

u— Prva sklepna produkcija Glasbene akademije in korist brezposelnim slovenskim glasbenikom bo drevi ob 19. v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo gojenci in slušatelji višjih letnikov iz šol raznih profesorjev, med drugimi iz šole rektorja Trosta, ravn. Befetta, red. prof. J. Ravnika, izr. prof. Šlaisa in Trostove, doc. Rupla, prof. škerjanca in Pfeifferja. Kot vstopnina veljajo sporedi po 15 oziroma 10 dinarjev, ki so v prodaji v Matici knjigarni. Na produkcijo, ki obsega zanimiv program, opozarjamo muzikalno občinstvo, zlasti ono, ki pozorno sledi razvoju našega mladega glasbenega rodu.

u— Popravilo Vegove ulice. V zadnjem času so popravila ljubljanskih cest in ulic na dnevnem redu in v takem obsegu, kakor še nikdar doslej pri nas. Zdej obnavljajo Vegovo ulico, ki je zelo prometna in važna, a je bila lanske leto nepravilno urejena, tako da nekoliko visi. Popravilo pa se vrši na doslej za naše razmere nenavaden način. Cestišče orjejo s posebnim plugom, v katerega je vprežen težki parni valjar. To delo je potrebno za niveliranje neurejenega cestišča, nakar bo posuto z več plastmi različno debelega kamena in temeljito prevajajo in v doglednem času tudi asfaltirano kakor ostale ljubljanske ceste.

u— Medvedova ulica bo od torka 17. t. m. dalje med Jernejevo in Lepodvorsko ulico zaprta za vozni promet zaradi zboljšanja cestišča ter bo delo trajalo kakih 8 dni.

u— Druga sklepna produkcija šole Glasbene Matice bo v sredo dne 18. t. m. ob četrtn na 7 v mali Filharmonični dvorani. Natančen spored se dobi v Knjigarni Glasben Matice.

u— Najdeno je bilo nekoliko denarja v dinarski vrednosti; vrne se proti zadovoljivemu dokazilu. Naslov v uredništvu »Jutrac«.

Obnovite naročnino!

Nashe gledališče

DRAMA:

Začetek ob 19.30 uri

Torek, 17. junija: Bog z vami, mlada leta! Red torka.
Sreda, 18. junija: Žene na Niskavurju. Izven. Znižane cene od 14 din navzdol.
Četrtek, 19. junija: Bog z vami mlada leta! Red četrtka.
Petek, 20. junija: ob 15. uri: Revizor. Izven. Znižane cene od 14 din navzdol, ob 19.30 Via mala. Izven. Znižane cene.
Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.
Sobota, 21. junija: Lepa Vida. Izven. Znižane cene od 14 din navzdol.

Zgodba iz študentovskega življenja je Camasleva in Oxliljeva igra v treh dejanjih »Bog z vami, mlada leta!« v kateri bodo igrali Kralj, Levartjeva, Mira Danilova, Rakarjeva, P. Juvanov, Slavčeva, Sever, Drenovec, Gregorin, Tiran in Milčinski. Delce, ki je namenjen predvsem zabavi, učinkuje prav prikopno s svojimi deloma čustvenimi deloma humoristični prizori. Občinstvu bo brez dvoma ugaljalo.

»Žene na Niskavurju« je učinkovito delo, v katerem je orisala Hella Vuolijoki rodoljubno življenje na finskem veleposlavlju. Vloga matere, življenjsko izkušne žene, ki uravnava konflikte med možem (njim sinom), njegovo ženo in učiteljsko lono, spada med najzanimivejše ženske vloge. Igrali bodo: Maria Vera, Mira Danilova, Vida Juvanov, Jan, Sever i. dr. Režiser dr. Kreft.

OPERA:

Začetek ob 19. uri

Torek, 17. junija: Don Kihot. Red B.
Sreda, 18. junija: Baletni večer. Red sreda.
Primož kot Don Kihot in Betteto kot Sančo Pansa bosta podala v torek 17. t. m. dva verna Cervantesova lika v istolomski Massenotovi operi. Dulsinejo bo pela tokrat spanova. Apartna glasba, ki slika vzdruže pustolovščin teh dveh klasičnih junakov iz španske književnosti, ustvarja velike pevsko interpretativne možnosti, ki zahtevajo od nosilcev partij velike kvalitete. Za občinstvo, ki se zanima za tehno muzikalna dela, bo uprizoritev te opere zanimivost, prav tako pa tudi za vse, ki poznajo veliki Cervantesov roman.
Baletni večer vsebuje tri dela, v katerih sodeluje celokupni baletni zbor s solisti in solistkami na čelu v koreografijah šefa baleta ing. P. Golovina in soloplesača Pilata. Večer obsega izredno zanimiv spored, v katerem ima naš balet priliko pokazati svoj razvoj in plesati na kompozicije Glucka, Griega, Ravela, Liszta in Novaka.

Rdeči križ poroča

Na proizvodni oddelki Rdečega križa so po kurirju prišla obvestila. Svoje zaprosamo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b:

Aleksij Stanko, Bergant Fran, Bjedič Uroš, Blatnik Rozalija, Bogičević Marija, Bohte Marija, Borič Milorad, Breznik Anton, Cimerman Julij, Čevnja Silvi, Dasič Pavlina, Dermanović Saša, Dimitrijevič Dimitrij, Dimitrijevič Romana, Disković Vojislav, Djaković Ana, Djaković inž. Bota, Eppich Albert, Fister Matilda, Gerić Dragica, Geržina Viktorija, Gruđen Ivan, Hafner Martin, Hočvar Danijela, Hodelj Franc, Horvat Boleslav, Jabitov Pavel, Jakuš Jože, Jenko Ivana, Jere Bogomil, Jereb Josipina, Jermakov Leonid, Kerševan Vekoslav, Klemenčič Marinka, Kocuvan Anton in Fani, Komel Miroslav, Korosec Julka, Kotlovšek Vinko, Kovč Franc, Krstonošič Jožefa, Lovše Rezi, Lužar Matija, Miakar Leopold, Mozetič Evgen, Nežmah Rudolf, Stanko, Nešić Stanimir, Nikolić Deso, Nikolić Mima, Nišavić Miloš, Novak Ivanka, Novak Olga, Paramentič Vladka, Pavlovič Mile, Pejevič Vukašin, Pejič Mara z možem, Pečeta Dragica, Petkovšek Doifi, Planinšek inž. Stanislav, Plestenjak Mimi, Ponikvar Stane, Pošinger Marjana, Prebil Peter, Preložnik Anica, Pretnar Stefi, Race Danilo, Ramadanović Julka, Rauber Ivanka, Samujlovič Boris, Sekač Lada, Sever Maki, Smole Mavricij, Srečkov inž. Milorad, Stamenković Elca, Svetković G. Žan, Stefanović Mališa, Škafar Marija, škol Fani, Speidi Agi, Topalović Goroljub Vider Josipina, Vlačjak Ciril, Vrhovec Marica, Vulović Marija, Milan, Zelenik Vojadin, Žika.

Rdeči križ javlja da je pomotoma, odnosno radi napačne informacije objavil, da je letalec g. Ferant Vlado, sin cvetličarja, padel. Danes se je zgledal pri nas g. Kralj, z Galjevice 5, ki nam je izjavil, da je g. Ferant z njim zaslišan pristal živ in nepoškodovan. Verjetno je zajet. S tem rade volje in z veseljem popravljamo neljubno pomoto, želeč rodbini Ferantovi, da bi se ji pogrešani sin čimprej vrnil.

Naprosamo g. Ziberno Ivana, Ljubljana, Prelovcova 8, da se zgleda v pisarni, da dvigne dokumente iz Beograda.

S Spodnje štajerske

Ugotovitev vojne škode. Finančni pooblaščenec na Spodnjem štajerskem je k vprašanju vojne škode na omenjenem področju odredil, da se pri odškodinskih prijavah oseb nemške narodnosti (Volksdeutsche) ugotovi po političnih komisarijih obseg škode. Ugotavljanje škode se lahko izvede le v primeru, če gre za škodo na premoženju ali nepremičninah, ki jo je utrpela kakšna oseba nemške narodnosti (Volksdeutsche) na Spodnjem štajerskem do dneva, ko je prevzel izvršno oblast šef civilne uprave (14. april t. l.).

Najvišje obrestne mere na zasebnem kreditnem trgu. Za spodnjestajersko pod-

ročje so določene sledeče najvišje obrestne mere: za dnevno razpoložljiv denar v tekočem računu brez provizije 1%, s provizijo 1 1/2%, za hranilne vloge 2 1/2, 3 in 3 1/4%, za naložbe v tekočem računu z odpovednim rokom 1 1/2%, 2 1/2, 2% in 3 1/4%, za posojila na kmetijska in gozdna zemljišča 4 1/2%, za posojila na ostala zemljišča 5%, za posojila občinam, okrajem in ostalim javno-pravnim korporacijam 4 1/2 odstotka.

Prodajalec in zbiralec starega železa na Spodnjem štajerskem morajo predložiti zveznemu vodstvu štajerskega Heimatbunda pisмено prijavo s konkretnimi podatki glede obrtnice pravice, zaloga in vrste starega železa.

Dinarje bodo zamenjali. Na štajerskem pripravljajo zamenjavo dinarjev za marke. Tečaj je določen 20 din za 1 marko. Zamenjali bodo tudi marke, ki so sedaj v prometu in ki jih je izdalo poveljstvo nemške okupacijske vojske. Novi denar bo veljaven samo na Spodnjem štajerskem, ne pa na ostalem nemškem področju.

Deček je utonil v Dravi. Kopalci, ki so s kopali na studenski strani pri Mariboru, so potegnili iz Drave truplo 6 do 7letnega dečka, ki je utonil v rki. Njegove identitete še niso ugotovili. Deček ima sivkasto modre oči in je dobro raščen. Njegovo truplo so prepeleli v studensko mrtvašnico.

O Lukarji, o deželici pridelovanja luka ali čebule, ki nam jo je odlično orisal An-

ton Irgolič v svojem romanu, prinaša »Völ-kischer Beobachter« od torika članek izpod peresa prof. dr. Frana Mišiča, znanega potopisca iz Maribora.

Smrtna kosa. V Studencih pri Mariboru je preminil 65letni bivši posestnik in upokojeni poštar Franc Fenk, v mariborski bolnišnici je umrl 51letni višji preglednik finančne kontrole Josip Cater, na Tezmem pri Mariboru pa 61letna zasebnica Marija Mlakar.

Ogenj je izbruhnil zadnjič ob treh zjutraj v poslopju v Grajski ulici 22 (Burgasse) v Mariboru. Mestni gasilci so preprečili večjo požarno nevarnost in so ogenj pogasili.

Mali oglasi

Službo dobi

Pridno natakario spretno, simpatično — iščem v boljšo gostino za nedeljsko pomoč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11429-1

Akademski slikar

išče model Predstaviti se v sredo 18. t. m. od 14. do 16. ure. Tyrševa 17. I., levo Toplice. 11422-1

Lesostrugarje

iščemo za takoj. »Magra«, St. Schöberl, Ljubljana, Šmartinska 10. 11424-1

Službe išče

Tajnik z dolgoletno prakso, več slovenske, italijanske in nemške, bi prevzel mesto tajnika na občini ali poslovalnici pri obrat. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod značko »Tajnik«. 11426-2

Mlada gospa

išče zaposlenje čez dan pri samostojnem gospodarstvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Skupno razumevanje«. 11433-2

Vajenci (ke)

Vajenca zdravega, poštenega, sprejem v trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Dober računare«. 11399-44

Frizerko in vajenico

sprejme takoj salon »Lazela«, pod Trnovo 2. 11421-44

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 8-34

Prodajam

Otroški voziček hitro in dobro prodaje pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. Ključni telefon 43-90. 30-6

Več vagonov oglja lepega, bukovega, prodam brez vreč, franko postaja Radova vas. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Oglje«. 11428-6

Trgovski inventar špecerjski, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno 186«. 11440-6

Kupim

Plinsko peč za kopalnico, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Peč«. 11436-7

Auto, moto

Mercedes ali Wanderer tudi Steyer, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnje plačilo«. 11398-10

LEGNAMI importante ditta lombarda acquisite prodano 10/15 mila cubi annui disposta anche assessorati apportando capitali. Scrivere a Cassetta 227 M. Unione Publicita Italiana, Milano.

Carburo di calcio

Kalcijev karbid Edini agent za Ljubljansko in reško pokrajino

ITALJANSKEGA KONZORCIJA ZA KALCIJEV KARBID IN ŽELEZNE SPOJINE INK. ETTORE BENVENUTI succ. S.a.g.l. TRIESTE via M. T. Cicerone 2 Telefono 59-72

Indirizze telegrafico: CARBURO TRIESTE Interpellateci perogni Vostro fabbisogno!

Brzozavni naslov: CARBURO TRIESTE Obrnite se na nas ob vsaki vaši potrebi!

Knjige

Prodajam 13 letnikov nemške mesečne revije »Freya«. 11437-8

Kolesa

Kupim žensko kolo dobro ohranjeno, Turk Bogomil, Krakovski nasip 10. 11439-11

Stanovanja

Dvosob. stanovanje sončno, v bližini Tabora iščem. Plačam event. nekaj mesecev naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »201«. 11423-21a

Majhno stanovanje

ali solčno sobo s so-porabo kuhinje iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Sigurno plačnik«. 11430-21a

Soba odda

Majhno sobo oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11438-23

Lepo solčno sobo

svetlo, udobno opremljeno s posebnim vzhodom z uporabo kopalnice, dve minuti od tramvajске postaje pivovarne Union v novi hiši, oddam takoj boljšemu gospodu ali oficirju. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11431-23

Soba

opremljeno, veliko, lepo, z uporabo kopalnice oddam od 15. t. m. naprej Kotnikova 15, parter, — desno. 11420-23

Soba

elegantno opremljeno v centru oddam boljšemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11425-23

Veliko lepo sobo

prazno, oddam takoj v bližini remize za 250 din mesečno. Kopalnica na raspolago. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11421-23

Sobe išče

Soba lepo opremljeno, s posebnim vzhodom in kopalnico, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalen najemnik«. 11432-23a

Informacije

Tolmač italijan-

skega jezika sodno zaprežen dr. Mikuletič Fortunat, prej odvetnik v Celju. Vam točno in hitro obavi vse potrebne prevode, prošnje in slično. Nagrada smerna, po dogovoru. Pri večkratnem delu pavašen dogovor. Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. ure. Naslov: Kratja Petra trg 9 (prilčno), pisarna dr. Ražem) telefon 34-32. 10712-31

Stroji

Pisalni stroj v kovčku, portabilni, še popolnoma nov, na dveješa tipa, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Posest

»REALITETA« posestna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte Telefon 44 - 20

Prodajamo -

kupujemo vsakovrstne hiše, parcele, posestva, gozdove itd. Zajec Andrej, realitetna pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, telefon 35-64. 11372-20

Do 800.000

kupim stanovanjsko ali trgovsko hišo. Plačam takoj. Naslov in ceno oddati v ogl. odd. Jutra pod »Štajerski Slovenec«. 11434-20

Kupim takoj

večjo hišo ali več manjših, tudi lepe parcele, skupno do štiri milijone. Ponudbe neposredno od lastnikov pošljite na ogl. odd. Jutra pod »Industrijalec - begunec«. 11435-20

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

INSERIRAJ V „JUTRU“

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 — MILANO

Le migliori Najboljše

fisarmoniche Ingresso e dettaglio. Spedizioni ovunque. Cercasi Concessionario per Lubiana.

harmonike Na debelo in na drobno. Pošljamo povsod. Išemo pooblaščenca za Ljubljano.

ITALMUSICA

VIALE